

ΠΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ κ. ΝΙΚΟΥ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (ΕΥΠ) Ή ΚΑΙ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ, ΤΗΝ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΠΑΓΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΤΟΥ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟ ΚΑΚΟΒΟΥΛΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ PREDATOR, ΤΗΝ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΧΡΗΣΗ ΑΥΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΕΥΘΥΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΑΛΛΟΥ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ Ή ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I.- Στις 28 Ιουνίου 2022, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ κ. Νίκος Ανδρουλάκης απευθύνθηκε στην Ειδική Υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που δημιουργήθηκε μετά την αποκάλυψη των σκανδάλων παρακολούθησης με το παράνομο λογισμικό «Pegasus», για τον έλεγχο των τηλεφωνικών συσκευών από τυχόν παγιδεύσεις. Από τον πρώτο έλεγχο, που έγινε στη συσκευή του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ διαπιστώθηκε η παρουσία ύποπτου συνδέσμου που συνδεόταν με το παράνομο λογισμικό παρακολούθησης Predator. Ήταν το μοναδικό κινητό ευρωβουλευτή, ανάμεσα σε εκατοντάδες συναδέλφους του που εξετάστηκαν, στο οποίο είχε γίνει απόπειρα παγίδευσης με το λογισμικό αυτό. Εν συνεχεία σύμφωνα με το σχετικό πρωτόκολλο ασφαλείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δημιουργήθηκε ένα αντίγραφο και ακολουθήθηκε πιο ενδελεχής έλεγχος και επανέλεγχος. Κατόπιν των ανωτέρω, σχετική έκθεση εγχειρίστηκε σε συνεργάτη του προέδρου του ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ.

Το Predator είναι σύστημα παγίδευσης και παρακολούθησης που παρέχει στον χειριστή του τη δυνατότητα για πλήρη και διαρκή πρόσβαση στη συσκευή του παρακολουθούμενου.

Την Τρίτη 26 Ιουλίου 2022, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ κατέθεσε μηνυτήρια αναφορά στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου για την απόπειρα παγίδευσης της συσκευής του κινητού τηλεφώνου του με το κακόβουλο λογισμικό Predator. Την Παρασκευή 29 Ιουλίου 2022, την ενεχείρισε στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ).

Μετά την κατάθεση της ως άνω μηνυτήριας αναφοράς στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ζήτησε τη σύγκληση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων. Η Επιτροπή συνεδρίασε την Παρασκευή 29 Ιουλίου 2022. Κλήθηκαν σε ακρόαση ο τότε Διοικητής της ΕΥΠ κ. Παναγιώτης Κοντολέων και ο Πρόεδρος της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών κ. Χρήστος Ράμμος.

Ο τότε διοικητής της ΕΥΠ κ. Παναγιώτης Κοντολέων δήλωσε, ενώπιον του αρμοδίου κοινοβουλευτικού οργάνου, πλήρη άγνοια για την απόπειρα παγίδευσης του κινητού τηλεφώνου του κ. Νίκου Ανδρουλάκη με το λογισμικό Predator, δεν εκστόμισε, δε, λέξη γι' αυτό που ήδη γνώριζε καλά, δηλαδή την επί τρίμηνο παρακολούθηση του τηλεφώνου του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ από την υπηρεσία της οποίας προΐστατο, με το καθεστώς της επισύνδεσης του κινητού του τηλεφώνου.

Η υπόθεση πήρε διαφορετική τροπή, όταν ενεπλάκη η ΑΔΑΕ, ενεργώντας προς διερεύνηση της κοινοποιηθείσας προς αυτήν μηνυτήριας αναφοράς, οπότε άρχισαν να αποκαλύπτονται όσα επιμελώς αποκρύπτονταν. Πράγματι, η ΑΔΑΕ κινήθηκε άμεσα, ως όφειλε, προς διερεύνηση της καταγγελίας του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ και συγκεκριμένα με την με αρ.πρωτ. 312/3.8.2022 απόφασή της, συγκροτήθηκε «ομάδα έρευνας» για τη διερεύνηση των διαλαμβανομένων στην καταγγελία, πραγματοποιώντας έλεγχο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΑΔΑΕ, σε αρχεία, τράπεζες δεδομένων, έγγραφα, βιβλία, στοιχεία της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας στην οποία ήταν συνδρομητής, καθώς και επιτόπιο έλεγχο. Εξ όσων έγιναν γνωστά στο δημοσιογραφικό ρεπορτάζ, η ομάδα έρευνας επισκέφθηκε λίγες ημέρες αργότερα την εταιρεία WIND HELLAS (πάροχο κινητής τηλεφωνίας του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ) για επιτόπιο έλεγχο,

ενώ απηύθυνε και ερώτημα προς την εταιρεία για το κατά πόσο έχει διενεργηθεί παρακολούθηση του τηλεφώνου του.

Το ερώτημα αυτό προφανώς γνωστοποιήθηκε άμεσα και στην πολιτική ηγεσία της ΕΥΠ και στάθηκε έτσι αφορμή να αποκαλυφθεί πολύ σύντομα ότι παράλληλα με την απόπειρα παγίδευσής του κινητού του τηλεφώνου με το Predator, τις ίδιες ημέρες του Σεπτεμβρίου 2021 είχε αρθεί το απόρρητο των επικοινωνιών του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ και είχε τεθεί υπό παρακολούθηση μετά από επιχείρηση της ΕΥΠ σε βάρος του, η οποία διήρκεσε από τις 15.9.2021 έως τις 14.12.2021, δηλαδή επί τρεις μήνες και ενώ βρισκόταν σε εξέλιξη η διαδικασία εκλογής Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, μέχρι και αμέσως μετά την εκλογή του στη θέση αυτή.

Σε μια προφανή απόπειρα της κυβέρνησης να ελέγξει προκαταβολικά «το αφήγημα» των κατακλυσμιαίων αποκαλύψεων, που πλέον μετά βεβαιότητας έρχονταν, αμέσως μετά την ως άνω επίσκεψη του κλιμακίου της ΑΔΑΕ στην WIND, στις 5.8.2022 το Γραφείο Τύπου του Πρωθυπουργού ήταν ήδη έτοιμο να εκδώσει δύο ανακοινώσεις παραιτήσεων:

η πρώτη, χωρίς καμία ειδική αναφορά, για την παραίτηση του Γενικού Γραμματέα του Πρωθυπουργού κ. Γρηγόρη Δημητριάδη, και

η δεύτερη, επεξηγηματική και με επίρριψη ευθύνης για «λανθασμένες ενέργειες που διαπιστώθηκαν στη διαδικασία των νόμιμων επισυνδέσεων», για την παραίτηση του εκλεκτού του Μεγάρου Μαξίμου, Διοικητή της ΕΥΠ κ. Παναγιώτη Κοντολέοντα.

Παράλληλα, από το Μέγαρο Μαξίμου διέρρευε στα ΜΜΕ ότι η παραίτηση Δημητριάδη έχει να κάνει με το «κλίμα τοξικότητας». Δεν ανέφερε τότε το παραμικρό για «αντικειμενική πολιτική ευθύνη» την οποία –τρεις μέρες αργότερα – απέδωσε στον παραιτηθέντα και επιλεγέντα από τον ίδιο Γενικό Γραμματέα του, ο Πρωθυπουργός. Ως προς την παραίτηση του κ. Κοντολέοντα, οι ίδιες «κυβερνητικές πηγές» την απέδιδαν στο ότι «δεν υπήρχε ενημέρωση προς το Μέγαρο Μαξίμου» για την καλούμενη ως «νόμιμη επισύνδεση».

Ο Πρωθυπουργός και με δική του απόφαση εποπτεύων διοικητικά την ΕΥΠ κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, στην τηλεοπτική δήλωσή του, τη Δευτέρα 8 Αυγούστου 2022, κατένειμε σε τρίτους ευθύνες, που ανήκουν όμως ευθέως στον ίδιο, ως εξής:

τη διοικητική ευθύνη στον τέως Διοικητή της ΕΥΠ, για ελλιπή χειρισμό και υποτίμηση της πολιτικής διάστασης της «νόμιμης επισύνδεσης»,

την «αντικειμενική πολιτική ευθύνη» στον μετακλητό δημόσιο υπάλληλο, τέως Γενικό Γραμματέα και στενό συγγενή του.

Ο κ. Μητσοτάκης ισχυρίστηκε ότι ο ίδιος «δεν γνώριζε» και ότι, εάν γνώριζε, θα απέτρεπε την παρακολούθηση των τηλεφωνικών επικοινωνιών του κ. Νίκου Ανδρουλάκη. Μόλις πριν λίγο, στην ίδια δήλωση, είχε ισχυριστεί ότι οι επισυνδέσεις ήταν τάχα «νόμιμες» και τυπικά επαρκείς, αλλά όχι πολιτικά αποδεκτές. Επιχείρησε δηλαδή να οχυρωθεί πίσω από την εξωτερική νομιμοφάνεια και να την ταυτίσει με τη νομιμότητα, αν και σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 5 παρ.3 του Ν.3649/2008 (ΦΕΚ 39 Α), ο εποπτεύων εισαγγελέας δεν νομιμοποιεί απλά δια της υπογραφής του το όποιο αίτημα της ΕΥΠ, αλλά «ελέγχει τη νομιμότητα των ειδικών επιχειρησιακών δράσεων της, που αφορούν θέματα Δικαιωμάτων του Ανθρώπου». Αυτό εξηγεί ενδεχομένως και την παράδοξη δήλωσή του Πρωθυπουργού ότι δεν θα επέτρεπε να συμβεί κάτι «νόμιμο».

Ανεξάρτητα από τους ισχυρισμούς του κ Πρωθυπουργού, η ευθύνη του παραμένει δεδομένη, αμείωτη και μη μεταβιβάσιμη:

Ως διοικητικός εποπτεύων την ΕΥΠ, υπερκείμενος του Διοικητή της ΕΥΠ, κατά τις παρ. 1 και 4 του άρθρου 21 του νόμου 4622/2019 περί επιτελικού κράτους, όφειλε να είχε λάβει τα προσήκοντα μέτρα αποτροπής ενεργειών για την παρακολούθηση βουλευτή/ευρωβουλευτή ή/και πολιτικού αρχηγού, χωρίς τη γνώση του. Δεν το είχε πράξει. Αυτό, συνιστά ερευνητέα παράλειψη, εκτός από πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του.

Επισημαίνεται ότι με το πρώτο Προεδρικό Διάταγμα που προσυπέγραψε ο μόλις διορισθείς Πρωθυπουργός την επόμενη των εκλογών της 7.7.2022 και ειδικότερα με το άρθρο 5 παρ. 3 Π.Δ. 81/2019 (ΦΕΚ Α' 119) ορίστηκε ότι «Η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών η οποία συστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 2421/1953 και μετονομάστηκε και οργανώθηκε με το ν. 1645/1986 και το ν. 3649/2008 (Α 39)

μεταφέρεται, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, και προσωπικού, στον Πρωθυπουργό». Παρατηρείται δηλαδή ότι ο – με δική του απόφαση – από τις 8.7.2019 ορισθείς ως πολιτικός προϊστάμενος και εποπτεύων της ΕΥΠ κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, κατά δήλωσή του φέρεται ότι αγνοούσε την επί τρίμηνο παρακολούθηση, εν μέσω εσωκομματικών εκλογών, του επικρατέστερου υποψηφίου βάσει των δημοσκοπήσεων, προπορευόμενου με μεγάλη διαφορά στον πρώτο γύρο, εντέλει δε εκλεγέντα με 70% περίπου Προέδρου του τρίτου σε δύναμη κοινοβουλευτικού κόμματος της χώρας, ο οποίος, επιπλέον έφερε την ιδιότητα του ευρωβουλευτή και την εξ αυτής βουλευτική ασυλία. Και την ευθύνη για αυτήν την παρακολούθηση κατανέμει α) σε ένα πρόσωπο (Π. Κοντολέων) που δεν είχε τα νόμιμα προσόντα για την θέση του Διοικητή της ΕΥΠ και που ο ίδιος προσωπικά και η κυβέρνησή του έσπευσε να αλλάξει φωτογραφικά το νόμο για να τον διορίσει εκεί, και β) στον πλέον στενό συνεργάτη και συγγενή του.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με σωρεία δημοσιευμάτων, στην περίπτωση της παρακολούθησης του δημοσιογράφου Θανάση Κουκάκη ακολουθήθηκε παρόμοιο *modus operandi*, όπως και στη περίπτωση του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, καθώς η παρακρατική παρακολούθησή του από «αγνώστους» με το κατασκοπευτικό λογισμικό Predator έγινε σε στενή χρονική αλληλουχία με την κρατική παρακολούθησή του από την ΕΥΠ. Σημειώνεται ότι ο ως άνω δημοσιογράφος, όπως ο ίδιος δήλωσε σε δημόσιες τοποθετήσεις του, ερευνούσε την «δικαστική εξέλιξη του σκανδάλου Τράπεζας Πειραιώς – Λογοθέτη», καθώς και «υποθέσεις αποδέσμευσης περιουσιακών στοιχείων προσώπων που κατηγορούνταν για ξέπλυμα χρήματος στη βάση του άρθρου 15 του Ν. 4637/2019», δηλαδή υποθέσεις που εκ πρώτης όψεως δεν δικαιολογούν την παρακολούθησή του από την ΕΥΠ για λόγους προστασίας της εθνικής ασφάλειας.

Η χρονική συνάφεια των «νομίμων» και «παρανόμων» παρακολουθήσεων, οι **πρωτοφανείς «συμπτώσεις»** και η ταυτότητα στον τρόπο δράσης στις δυο αυτές τουλάχιστον περιπτώσεις, αποτελούν σοβαρές ενδείξεις, άξιες διερεύνησης, ότι οι κατ' ευφημισμόν καλούμενες «νόμιμες επισυνδέσεις» της ΕΥΠ και οι παράνομες παγιδεύσεις με το Predator αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος και

συγκοινωνούνται δοχεία, που άλλες φορές συμπληρώνουν (στη περίπτωση Κουκάκη) και άλλες αναπληρώνουν (στη περίπτωση Ανδρουλάκη) η μία την άλλη.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

II.- Η Εξεταστική Επιτροπή για την εξέταση της υπόθεσης παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ και ευρωβουλευτή κ. Νίκου Ανδρουλάκη από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ) ή και από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, την επιβεβαιωμένη απόπειρα παγίδευσης του κινητού του με το κακόβουλο λογισμικό predator, την παράνομη χρήση αυτού στην Ελληνική επικράτεια και την έρευνα για την ύπαρξη ευθυνών του Πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη και κάθε άλλου εμπλεκόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου, δημιουργήθηκε βάσει της από 29 Αυγούστου 2022 Απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, η οποία ελήφθη μετά από πρόταση της κοινοβουλευτικής ομάδας ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ.

Κατόπιν του αποτελέσματος της διεξαχθείσας ονομαστικής ψηφοφορίας, η πρόταση, αφού συμπλήρωσε το όριο των 2/5 τουλάχιστον του συνόλου των Βουλευτών, δηλαδή εκατόν είκοσι Βουλευτών ανεξαρτήτως πλειοψηφίας, σύμφωνα με τα άρθρα 68 παράγραφος 2 εδάφιο 3 του Συντάγματος και 144 παράγραφος 5 εδάφιο β' του Κανονισμού της Βουλής, έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία. Συγκεκριμένα, η πρόταση του ΠΑΣΟΚ –ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ υπεψηφίστηκε από το σύνολο των βουλευτών των κομμάτων της αντιπολίτευσης και έλαβε 142 ψήφους, ενώ η παράταξη της ΝΔ ψήφισε «παρών» με 157 βουλευτές . Σε συνέχεια της απόφασης της Ολομέλειας, η Επιτροπή συστάθηκε και συγκροτήθηκε με την 8730/5598/2-9-2022 Απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Η Επιτροπή αποτελείται από είκοσι εννέα μέλη με εκπροσώπηση, κατ' αναλογία της δύναμής τους όλων των κοινοβουλευτικών ομάδων, καθώς και των ανεξαρτήτων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 31 του Κανονισμού της Βουλής. Ετέθη από την Ολομέλεια του Σώματος προθεσμία ενός μηνός από τη συγκρότηση της Επιτροπής για την ολοκλήρωση των εργασιών της και υποβολή του πορίσματός της.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με την πρόταση της κοινοβουλευτικής ομάδας ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ, ήταν να διερευνήσει:

- «Ποια πολιτικά πρόσωπα ή άλλοι δημόσιοι λειτουργοί, είναι υπόλογα για την παραβίαση του Συντάγματος και υπέχουν πολιτικές ή άλλες ευθύνες. Ευθύνες, όχι με την έννοια της αντικειμενικής ευθύνης, που δημόσιο πρόσωπο εξ ορισμού φέρει, όταν ασκεί την εποπτεία και τον έλεγχο συγκεκριμένης υπηρεσίας, αλλά με την έννοια πράξεων ή παραλείψεων του που συνέβαλαν στη διαμόρφωση του μη σύννομου αποτελέσματος.»
- «Ποιος ζήτησε τη «νόμιμη επισύνδεση» των επικοινωνιών του κ. Ν. Ανδρουλάκη, για ποιο λόγο και σε ποια τεκμηρίωση στηρίχθηκαν οι λόγοι «εθνικής ασφάλειας»; Αήφθηκε υπόψη η ιδιότητα του κ. Ανδρουλάκη ως μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου; Ήταν, ο κ. Ανδρουλάκης ελεγχόμενος για κατασκοπεία ή τρομοκρατία ή επιβουλή κατά του πολιτεύματος και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας;»
- «Ποιος επιχείρησε να παγιδεύσει το κινητό τηλέφωνο του προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ με το κακόβουλο λογισμικό Predator; Συνδέεται το γεγονός με την δήθεν «νόμιμη επισύνδεση» στις τηλεφωνικές επικοινωνίες ενός προσώπου και, εν τέλει, ενός κόμματος από την Ε.Υ.Π.; Υφίσταται δίκτυο διασυνδεδεμένων άμεσα ή έμμεσα με την Ε.Υ.Π ιδιωτικών εταιρειών που συνεργάζονται με το Κέντρο Τεχνολογικής Υποστήριξης Ανάπτυξης Καινοτομίας (ΚΕΤΥΑΚ) της ΕΥΠ ή με οποιαδήποτε άλλη χρηματοδοτούμενη από το ελληνικό κράτος οντότητα;»
- «Σε ποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις πολιτικών και άλλων προσώπων έχουν υπάρξει επισυνδέσεις ή παγιδεύσεις τηλεφώνων με τη χρήση κακόβουλο λογισμικού και για ποιο χρονικό διάστημα; Ποιοι δύνανται να χρησιμοποιούν το κακόβουλο λογισμικό predator στην ελληνική επικράτεια και ποιες οι σχέσεις αυτών με πολιτικά πρόσωπα και δημόσιους λειτουργούς;»
- «Υπάρχει στην κατοχή και ποιών το περιεχόμενο των υποκλοπών της ΕΥΠ; Ακολουθήθηκε η στο νόμο προβλεπόμενη διαδικασία γνωστοποιήσεων των σχετικών εισαγγελικών διατάξεων; Συντάχθηκαν οι προβλεπόμενες εκθέσεις και σε ποιους κοινοποιήθηκαν; Σε ποιές υπηρεσίες, οργανικές μονάδες και πρόσωπα γνωστοποιήθηκαν τα αρχεία που δημιουργήθηκαν από την επισύνδεση της ΕΥΠ στο κινητό του Νίκου Ανδρουλάκη;»

Η διερεύνηση των ανωτέρω ζητημάτων ήταν και εξακολουθεί να είναι ύψιστης σημασίας δεδομένου ότι η παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ και Ευρωβουλευτή κ. Νίκου Ανδρουλάκη από την υπαγόμενη στον Πρωθυπουργό Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ), καθ' ομολογία του ιδίου του Πρωθυπουργού, καθώς και η απόπειρα παγίδευσης του κινητού τηλεφώνου του με τη χρήση κακόβουλου λογισμικού από άγνωστους, μέχρι στιγμής, δράστες, συνιστούν προσβολή θεμελιωδών αρχών και θεσμών του Πολιτεύματος καθώς πλήττουν τουλάχιστον το δικαίωμα σε ελεύθερες και ίσες εκλογές και την αρχή του πολυκομματισμού. Πράγματι πολυκομματισμός δεν νοείται χωρίς ελεύθερη εσωτερική λειτουργία ενός εκάστου των πολιτικών κομμάτων που συνθέτουν το πολυκομματικό σύστημα, ενώ εξάλλου δεν υπάρχει ελευθερία και ισότητα στη διαμόρφωση της βούλησης του εκλογικού σώματος, όταν η Κυβέρνηση και οι υπαγόμενες σε αυτή δημόσιες υπηρεσίες, όπως η ΕΥΠ, είναι σε θέση να γνωρίζουν τις πολιτικές πρωτοβουλίες και διαβουλεύσεις των άλλων πολιτικών σχηματισμών και προσώπων πριν αυτά ενεργήσουν. Πρόκειται με άλλα λόγια για υπονόμηση της λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος και κατάλυση των στοιχειωδών εγγυήσεων του κράτους δικαίου.

Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημάνουμε την υποκρισία της Νέας Δημοκρατίας για τη σύσταση της εξεταστικής επιτροπής. Ειδικότερα, ο Πρωθυπουργός σε διάγγελμά του, ΜΕΤΑ την αποκάλυψη παρακολούθησης από την ΕΥΠ μέσω της ΑΔΑΕ, είχε δηλώσει ότι συνηγορεί στη σύσταση της Εξεταστικής Επιτροπής, αναφέροντας χαρακτηριστικά «όλα στο φως». Παρόλα αυτά, η Ν.Δ., όπως ήδη προαναφέρθηκε, ΔΕΝ ψήφισε τη σύσταση της εξεταστικής, ούτε προέβη στις στοιχειώδεις ενέργειες για να διασφαλίσει την αποκάλυψη της αλήθειας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

I.- Η Εξεταστική Επιτροπή συνεστήθη βάσει της αναθεωρηθείσας διάταξης του άρθρου 68 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι *«Η Βουλή μπορεί να συνιστά δύο ανά κοινοβουλευτική περίοδο εξεταστικές επιτροπές, εφόσον η σχετική πρόταση δέκα τουλάχιστον βουλευτών υπερψηφιστεί από τα δύο πέμπτα του συνόλου των βουλευτών, ανεξαρτήτως πλειοψηφίας»*. Για τη νέα αυτή διάταξη και τα ζητήματα αναφορικά με τη λειτουργία της εξεταστικής επιτροπής έχουν ήδη εκφραστεί οι έντονοι προβληματισμοί του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής, όπως αυτοί αποτυπώθηκαν στη γνώμη των βουλευτών Γεωργίου Καμίνη και Δημητρίου Μπιάγκη στο πόρισμα της επιτροπής *«για τη διερεύνηση της επιχείρησης πολιτικής χειραγώγησης της κοινής γνώμης, ευτελισμό των θεσμών και κατασπατάληση δημοσίου χρήματος»* και τους οποίους θα εκθέσουμε εκ νέου κατωτέρω.

Συγκεκριμένα, με τη νέα αυτή συνταγματική διάταξη, και υπό τους όρους που αυτή προδιαγράφει, κατέστη πλέον σαφές ότι η σύσταση εξεταστικής επιτροπής αποτελεί δικαίωμα και της κοινοβουλευτικής μειοψηφίας. Ήρθη έτσι η διχογνωμία, η οποία είχε εκδηλωθεί κατά το παρελθόν σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 68 παρ. 2 του Συντάγματος. Διότι ακόμη και υπό την προηγούμενη διατύπωση, η επικρατούσα τότε -και ορθότερη- γνώμη στη θεωρία ήταν ότι η σύσταση εξεταστικής επιτροπής αποτελούσε δικαίωμα τόσο της πλειοψηφίας όσο και της μειοψηφίας. Στην πράξη όμως, υπό το προηγούμενο καθεστώς, ουδέποτε ευδοκίμησε πρόταση της αντιπολίτευσης για σύσταση εξεταστικής επιτροπής, καθώς ο συντακτικός νομοθέτης είχε χρησιμοποιήσει την αμφιλεγόμενη διατύπωση *“πλειοψηφία των δύο πέμπτων”*, με συνέπεια όποτε κατέθεσε πρόταση η κοινοβουλευτική μειοψηφία με αντικείμενο τη σύστασης εξεταστικής επιτροπής, η πρόταση μεν να συγκεντρώνει τα προβλεπόμενα 2/5, να επικρατεί όμως τελικώς η αντίθετη, περί μη σύστασης, ψήφος της συμπολίτευσης, η οποία και κατείχε την απόλυτη πλειοψηφία. Αυτήν την τελευταία εκδοχή είχε κακώς υιοθετήσει και ο Κανονισμός της Βουλής στο άρθρο 144 παρ. 5, με συνέπεια να μην έχει ποτέ συσταθεί εξεταστική επιτροπή μετά από πρόταση της αντιπολίτευσης. Η σύσταση της παρούσας εξεταστικής επιτροπής έγινε σε εφαρμογή της νέας συνταγματικής διάταξης μετά από πρόταση της κοινοβουλευτικής ομάδας ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ. Δυστυχώς, όμως, η

λειτουργία της εξεταστικής επιτροπής δεν ανταποκρίθηκε στο πνεύμα του αναθεωρητικού νομοθέτη, καθώς ο τελευταίος δεν αποσκοπούσε απλά να παράσχει στην αντιπολίτευση την ευχέρεια να προκαλέσει τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής αλλά είχε προφανώς κατά νου να καταστήσει αποτελεσματική την ευχέρεια αυτή. Τούτο πρωτίστως σημαίνει ότι δεν είναι συνταγματικώς ανεκτό η άσκηση των αρμοδιοτήτων της επιτροπής να εγκαταλείπεται στο έλεος της πλειοψηφίας, αφού αυτό θα οδηγήσει μετά βεβαιότητας στη φαλκίδευση της συνταγματικής διάταξης, η οποία ετέθη ως υψίστης σημασίας εγγύηση υπέρ της μειοψηφίας. Δυστυχώς, ο Κανονισμός της Βουλής δεν προσαρμόστηκε στην αναθεωρηθείσα διάταξη. Περιορίστηκε κατά βάση να επαναλάβει (άρθρο 144 παρ. 5) τη νέα διατύπωση του Συντάγματος, χωρίς όμως να προσαρμοστεί στο πνεύμα της. Δεν καθιέρωσε δηλαδή εγγυήσεις διαδικαστικές, ικανές να επιτρέψουν στην κοινοβουλευτική μειοψηφία να κάνει αποτελεσματική χρήση της ευχέρειας που της παρείχε η νέα συνταγματική διάταξη, με αποτέλεσμα αυτή να καταστεί δώρον άδωρον. Έτσι, όπως έχουν σήμερα τα πράγματα, αν δηλαδή ο Κανονισμός της Βουλής δεν προσαρμοστεί στη νέα συνταγματική διάταξη, οι εξεταστικές επιτροπές που εφεξής θα συνιστώνται μετά από απόφαση της αντιπολίτευσης, θα λειτουργούν με βάση τους κοινοβουλευτικούς κανόνες που εν γένει διέπουν τις εξεταστικές επιτροπές, τούτο δε συνεπάγεται ότι όλες οι αρμοδιότητες που προβλέπει ο Κανονισμός της Βουλής υπέρ των εξεταστικών επιτροπών θα ασκούνται με βάση τις αποφάσεις της πλειοψηφίας. Οι εν λόγω αρμοδιότητες είναι κατά βάση “ανακριτικές” (άρθρο 145 επ. Κανονισμού της Βουλής), όπως η αναζήτηση από δημόσιες αρχές πληροφοριών, προφορικών και εγγράφων, αλλά και εγγράφων εν γένει, η κλήση και εξέταση μαρτύρων, η διενέργεια αυτοψίας ή διαταγή πραγματογνωμοσύνης, η ανάθεση της διενέργειας ειδικών ερευνητικών πράξεων σε εφέτη ή πρωτοδίκη κ.λπ.. Ακόμη και η εκλογή των μελών του Προεδρείου της Επιτροπής αφήνεται στην πλήρη εξουσία της πλειοψηφίας, αφού ο Κανονισμός της Βουλής δεν μεριμνά, όπως λ.χ. στο άρθρο 43Α παρ. 4 περί Ειδικών Μόνιμων Επιτροπών, να εκπροσωπούνται στο Προεδρείο και κοινοβουλευτικές ομάδες της αντιπολίτευσης. Το οριστικό συμπέρασμα από τα πιο πάνω είναι ότι λόγω της παράλειψης της Βουλής να προσαρμόσει τον Κανονισμό της στη νέα συνταγματική διάταξη, η μειοψηφία στερείται αρμοδιοτήτων ικανών να αποτρέψουν την πλειοψηφία από το να καταχραστεί την παντοδυναμία που διαθέτει στην Επιτροπή, ώστε να δυσχεράνει το έργο της.

Παρά ταύτα, η συνταγματική νομιμότητα παρέχει μία έσχατη λύση απέναντι στην αδράνεια του κοινού νομοθέτη : Τη σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία του Κανονισμού της Βουλής (Verfassungskonforme Auslegung), πράγμα το οποίο όμως απαιτεί μια αυτοσυγκράτηση (Self Restraint) εκ μέρους της συμπολίτευσης, ώστε να μην καταχραστεί την πλειοψηφία που διαθέτει.

Η ΣΥΓΚΑΛΥΨΗ

II.- Δυστυχώς, αυτή η επιβαλλόμενη από το Σύνταγμα συμπεριφορά της πλειοψηφίας δεν εκδηλώθηκε σε κανένα σημείο της αποδεικτικής διαδικασίας. Η αδυναμία της μειοψηφίας κατέστη εμφανής ήδη κατά την εκλογή του Προεδρείου της Επιτροπής, καθώς, παρά τις ενστάσεις της αντιπολίτευσης, αυτό συγκροτήθηκε κατ' αποκλειστικότητα από βουλευτές της πλειοψηφίας. Περαιτέρω η πλειοψηφία αποφάσισε οι συνεδριάσεις της επιτροπής να είναι μυστικές και τα πρακτικά των συνεδριάσεων αυτών να μην δημοσιοποιούνται και να μην διανέμονται ούτε σε αυτά τα ίδια τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Η καταχρηστική άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής εκ μέρους της πλειοψηφίας επιβεβαιώθηκε και από το γεγονός ότι απορρίφθηκε η ζωτικής σημασίας για την πληρότητα της αποδεικτικής διαδικασίας πρόταση των κομμάτων της αντιπολίτευσης να κληθούν ως μάρτυρες πρόσωπα που υπέχουν πολιτική ευθύνη για τις πράξεις και παραλείψεις τους που έλαβαν χώρα κατά την περίοδο που αποτελεί το αντικείμενο εξέτασης της Επιτροπής, όπως ο Πρωθυπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης ο οποίος με δική του απόφαση είχε αναλάβει την εποπτεία της ΕΥΠ, ο Υπουργός Επικρατείας κ. Γεώργιος Γεραπετρίτης, ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης κ. Κυριάκος Πιερρακάκης. Παρακώλυσε δε το έργο της Επιτροπής ιδίως η άρνηση της πλειοψηφίας να κληθεί ως μάρτυρας ο πρώην γενικός γραμματέας του Πρωθυπουργού κ. Γρηγόριος Δημητριάδης, ο οποίος παραιτήθηκε την ίδια ημέρα που αποκαλύφθηκε το σκάνδαλο της παρακολούθησης του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ και ευρωβουλευτή κ. Νίκου Ανδρουλάκη από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ) και στον οποίο αποδόθηκε από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό η αντικειμενική πολιτική ευθύνη του ανωτέρω σκανδάλου, καίτοι εκείνος ήταν μετακλητός δημόσιος υπάλληλος.

Η πλειοψηφία της Επιτροπής απέρριψε την πρόταση να κληθούν τα ανωτέρω πρόσωπα χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία παραβλέποντας ότι τα πρόσωπα αυτά και ιδίως ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, όφειλαν να είχαν λάβει τα απαραίτητα μέτρα αποτροπής ενεργειών για την παράνομη παρακολούθηση αντιπάλου πολιτικού αρχηγού και ευρωβουλευτή και ότι οι πράξεις, οι παραλείψεις και η πλημμελής άσκηση των καθηκόντων τους έπρεπε να διερευνηθούν σε βάθος από την Εξεταστική Επιτροπή.

Εκτός των ανωτέρω προσώπων η πλειοψηφία απέρριψε την πρόταση του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, να κληθούν ως μάρτυρες πρόσωπα απολύτως απαραίτητα για τη διερεύνηση των θεμάτων που εξέταζε η Επιτροπή.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει αναφορικά με την εξέταση της μάρτυρος κ. Sara Aleksandra Hamou (Σάρα Αλεξάνδρα Χάμου), η οποία είναι νόμιμη εκπρόσωπος της εταιρείας INTELEXA. Η συγκεκριμένη μάρτυρας, παρά το γεγονός ότι κλητεύθηκε προκειμένου να καταθέσει ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, εν τούτοις δεν προσήλθε ενώπιον αυτής με την αιτιολογία ότι βρισκόταν στο εξωτερικό. Η καταχρηστική άσκηση των εξουσιών της πλειοψηφίας και η οργανωμένη επιχείρηση απόκρυψης της αλήθειας και συγκάλυψης του σκανδάλου διαπιστώθηκε περίτρανα και στην αντιμετώπιση του συγκεκριμένου ζητήματος. Συγκεκριμένα η πλειοψηφία απέρριψε την πρόταση του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ για εξέταση της συγκεκριμένης μάρτυρος με ηλεκτρονικά μέσα εξ' αποστάσεως (τηλεδιάσκεψη) και υπερψήφισε την εξέτασή της μέσω γραπτών ερωτήσεων, τις οποίες εκείνη θα απαντούσε επίσης εγγράφως. Με τον τρόπο αυτό η πλειοψηφία στην πραγματικότητα προστάτευσε την εν λόγω μάρτυρα, ώστε να μην υποστεί τη βάσανο της προφορικής εξέτασης ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής αλλά να καταρτίσει τις απαντήσεις της εγγράφως, πιθανότατα με τη συνδρομή νομικών παραστατών και λοιπών προσώπων. Η προστασία αυτή, την οποία παρείχε η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας στην συγκεκριμένη μάρτυρα, είναι εντελώς αδικαιολόγητη και δημιουργεί σειρά αναπάντητων ερωτημάτων για το λόγο ότι η κ. Σάρα Αλεξάνδρα Χάμου είναι νόμιμη εκπρόσωπος μιας ανώνυμης εταιρείας που φέρεται από σειρά δημοσιευμάτων στον Τύπο να συνδέεται με την εισαγωγή και τη διακίνηση εντός της Ελληνικής επικράτειας του κακόβουλου λογισμικού predator.

Αβίαστα προκύπτουν λοιπόν τα ερωτήματα για ποιο λόγο η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας προστάτευσε τη συγκεκριμένη μάρτυρα από την ζωντανή κατάθεση ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, γιατί αβασάνιστα αποφάσισε την ασφαλή για τη μάρτυρα έγγραφη εξέταση της, γιατί δεν επέτρεψε την εξέτασή της έστω με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως ώστε να καταστεί εφικτή η απάντηση των ερωτημάτων ζωντανά και σε πραγματικό χρόνο και η διερεύνηση σκοτεινών σημείων ή αντιφάσεων; Δεν επιθυμούσε η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας τη ουσιαστική διερεύνηση της διακίνησης κακόβουλο λογισμικού παρακολούθησης εντός της Ελληνικής επικράτειας; Για ποιο λόγο η εταιρεία που φέρεται να διακινεί τέτοιο λογισμικό στην Ελλάδα και μάλιστα λειτουργεί ακόμα και σήμερα ανενόχλητη από την Ελληνική Πολιτεία και τις Αρχές του Κράτους, πρέπει να προστατευθεί από την έρευνα και να μην γίνει ακριβώς το αντίθετο, δηλαδή να διερευνηθεί εξονυχιστικά η δράση και η λειτουργία της, το είδος και το εύρος των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων, η ενδεχόμενη σχέση της με το κακόβουλο λογισμικό παρακολούθησης, οι πραγματικοί της ιδιοκτήτες και οι πελάτες της; Τα ερωτήματα είναι προφανή και έμειναν αναπάντητα εξαιτίας ενός οργανωμένου σχεδίου συγκάλυψης και απόκρυψης της αλήθειας το οποίο υπηρέτησε τυφλά και με αποφασιστικότητα η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας στην Εξεταστική Επιτροπή.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι όπως αποδείχθηκε πλήρως στην πραγματικότητα η Κυβέρνηση δεν νοιάστηκε ούτε στιγμή για την ύπαρξη και χρήση του Predator στην Ελλάδα, και δεν προέβη σε καμία έρευνα αυτοτελώς για να εξιχνιαστεί που βρίσκεται και από ποιους χρησιμοποιείται.

Σε ΕΥΘΕΙΑ ΑΝΤΙΘΕΣΗ με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που ήδη έχει προχωρήσει σημαντικές διαδικασίες για την αποκάλυψη της αλήθειας. Οι δε έλεγχοι που προσκομίστηκαν στην Εξεταστική Επιτροπή και αφορούσαν στις εταιρίες που φέρονται ότι σχετίζονται με το Predator ήταν κραυγαλέα επιφανειακοί, δεν μπήκαν στην ουσία ελέγχου των Εταιρειών για την κατοχή του συστήματος Predator (συμπράξεις με θυγατρικές και μητρικές, οικονομικές συναλλαγές κλπ).

Σε αντίθεση με την άρνηση της πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας να κληθούν και να εξεταστούν όλοι οι ανωτέρω μάρτυρες που προτάθηκαν από το ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ και οι οποίοι ήταν απολύτως απαραίτητοι για τη διερεύνηση του σκανδάλου και την αποκάλυψη της αλήθειας, η Εξεταστική Επιτροπή

κάλεσε και εξέτασε εξονυχιστικά το θύμα των παράνομων παρακολουθήσεων, τον κ Νίκο Ανδρουλάκη. Η πολύωρη κατάθεση του κ. Νίκου Ανδρουλάκη, του οποίου βέβαια οι θέσεις και τα γεγονότα που στοιχειοθετούν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης είναι γνωστά σε όλους από τις δημόσιες τοποθετήσεις του και τις συνεντεύξεις στον Τύπο, ήταν διαφωτιστική για τα γεγονότα από μια διαφορετική πλευρά. Η κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής φώτισε πλήρως την αποκάλυπτη επιχείρηση συγκάλυψης του σκανδάλου από την πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας καθώς ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ κ. Νίκος Ανδρουλάκης έθεσε τους βουλευτές της πλειοψηφίας-μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής προ των ευθυνών τους ώστε να καλέσουν όλους τους ανωτέρω μάρτυρες ενώπιον της επιτροπής και να μην συμμετέχουν στο σχέδιο συγκάλυψης, ενώ εξέθεσε όλα εκείνα τα κρίσιμα περιστατικά που καταδείκνυαν ότι η κατάθεση των μαρτύρων αυτών ήταν απαραίτητο να λάβει χώρα ώστε να αναδειχθεί η αλήθεια. Η απάντηση της πλειοψηφίας ήταν να απορρίψει εκ νέου το αίτημα του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ για κλήτευση των μαρτύρων και να αποφασίσει την ολοκλήρωση της αποδεικτικής διαδικασίας άρον – άρον.

Με τον τρόπο αυτό αποδείχθηκε πλήρως και αδιάσειστα ότι τα μέλη της Εξεταστικής-βουλευτές της κυβερνητικής πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας δεν ορρωδούν προ ουδενός προκειμένου να ολοκληρωθεί το οργανωμένο σχέδιο συγκάλυψης στο οποίο ανέλαβαν πρωταγωνιστικό ρόλο. **Από όλα τα ανωτέρω αναλυτικά εκτιθέμενα προκύπτει πλήρως ότι η στάση αυτή της πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας στην Εξεταστική Επιτροπή αποτελεί ευθεία προσπάθεια συγκάλυψης του διερευνώμενου σκανδάλου δεδομένου ότι στερεί από την εξεταστική επιτροπή τη δυνατότητα της εξέτασης των ανωτέρω απαραίτητων μαρτύρων για την ανακάλυψη της αλήθειας και εμποδίζει την Εξεταστική Επιτροπή να ασκήσει τις αρμοδιότητές της με τρόπο ουσιαστικό ως προς τη διερεύνηση της υπόθεσης.**

Εκτός από τον αποκλεισμό των πολιτικά υπευθύνων καθώς και των υπολοίπων απαραίτητων μαρτύρων από τη διαδικασία, **η πλειοψηφία στέρησε την Επιτροπή και από την πρόσβαση σε ζωτικής σημασίας αποδεικτικό υλικό.**

Η στέρηση αυτού του αποδεικτικού υλικού και ιδίως η στέρηση της πρόσβασης στον φάκελο παρακολούθησης του Νίκου Ανδρουλάκη, η οποία έλαβε χώρα κατόπιν αρνήσεως της ΕΥΠ να τον προσκομίσει και με την ανοχή και την κάλυψη της πλειοψηφίας της Επιτροπής, σε συνδυασμό με την άρνηση της πλειοψηφίας να προσκομιστούν τα απαραίτητα έγγραφα των εμπλεκόμενων εταιρειών με τη διακίνηση κακόβουλου λογισμικού, κατέστησε αδύνατη την εκπλήρωση του ουσιαστικού σκοπού της Εξεταστικής Επιτροπής, ήτοι τη διερεύνηση της υπόθεσης παραβίασης του απορρήτου των επικοινωνιών του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ και ευρωβουλευτή κ. Νίκου Ανδρουλάκη από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ) και της επιβεβαιωμένης απόπειρας παγίδευσης του κινητού του με το κακόβουλο λογισμικό predator και την παράνομη χρήση αυτού στην Ελληνική επικράτεια.

Συμπερασματικώς:

Η πλειοψηφούσα παράταξη της ΝΔ, επέλεξε σκόπιμα και μεθοδευμένα να εξαιρέσει το σύνολο σχεδόν των προταθέντων κρίσιμων μαρτύρων, τόσο από το ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ, όσο και από τα υπόλοιπα κόμματα της αντιπολίτευσης. Εμφανίστηκε στην Εξεταστική Επιτροπή προαποφασισμένη για τη διαδικασία, όχι μόνο για την απόρριψη των προταθέντων ουσιαστικών και καθοριστικών για την απόδειξη μαρτύρων ή την άρνηση εκλογής διακομματικού Προεδρείου, αλλά ακόμη και για την εσωτερική συνεννόηση των μελών σε απλά διαδικαστικά ζητήματα, όπως πχ το ωράριο, το διάλειμμα κλπ .

Μάλιστα, ακριβώς για τον τρόπο διαχείρισης της διαδικασίας από την πλευρά του Προεδρείου της Επιτροπής αλλά και μελών της πλειοψηφίας, αντιπροσωπεία της παράταξής μας, επισκέφθηκε τον Πρόεδρο της Βουλής κ Κωννο Τασούλα, προκειμένου να τον ενημερώσει για τη διαδικασία και να ζητήσει τη θεσμική παρέμβασή του, για την ομαλή εξέλιξη των συνεδριάσεων της Επιτροπής.

Οχυρώθηκε η πλειοψηφία της Εξεταστικής Επιτροπής, με τρόπο αντιθεσμικό πίσω από την κεντρική εντολή να μείνουν όλα στο σκοτάδι, να μην γίνει καμία έρευνα σε κανένα επίπεδο, να κλείσει ταχύτατα η διαδικασία, χωρίς περαιτέρω κύριο ή παρεμπόμποντα έλεγχο για κανένα από τα πολλά ζητήματα, τα οποία προέκυψαν στην Επιτροπή. Επέβαλε το «απόρρητο» στις συνεδριάσεις της Επιτροπής, αρνήθηκε την χορήγηση στα μέλη της επιτροπής των πρακτικών ακόμη και με προστατευτικό

υδατογράφημα – όπως είθισται στις ανάλογες περιπτώσεις πρακτικών με συναφή χαρακτήρα (συνεδριάσεις για εθνική άμυνα κλπ) με την επίκληση του «απορρήτου» προκειμένου να καταστήσει εύλογα δύσκολο τον έλεγχο των πρακτικών και επίσης, ψήφισε εναντίον της παραπομπής σοβαρών ζητημάτων στην Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, προκειμένου να εκφράσει γνώμη.

Από τα σχετικά πρακτικά, προκύπτει περαιτέρω, η ένταση που επικράτησε καθόλη τη διάρκεια των συνεδριάσεων, οι φωνές και οι ύβρεις των μελών της πλειοψηφίας - εκτός καταγραφής των μικροφώνων, αλλά και οι επιθέσεις εναντίον μαρτύρων και κυρίως εναντίον του Προέδρου της ΑΔΑΕ, στον οποίο ασκήθηκε πρωτοφανής επίθεση και απειλές.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κατάθεση Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής κ. Νίκου Ανδρουλάκη.

- Από την κατάθεση του κ. Νίκου Ανδρουλάκη, Προέδρου ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής προέκυψε με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο ότι η υπό διερεύνηση υπόθεση των υποκλοπών είναι ένα ζήτημα δημοκρατίας. Από το σκάνδαλο αυτό καταδείχθηκε η θεσμική κρίση και η υπονόμηση των ελεγκτικών μηχανισμών ενώ αναδείχθηκε μια κουλτούρα διακυβέρνησης, συγκεντρωτική, αλαζονική με αίσθηση παρακμιακής σκοτεινής παντοδυναμίας. Ενισχύθηκε η έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών στο πολιτικό σύστημα γιατί εστάλη ένα μήνυμα ατιμωρησίας και ασυδοσίας ισχυρών πολιτικών και οικονομικών παραγόντων εις βάρος του λαού, εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος. Σε μια κρίσιμη γεωπολιτική συγκυρία και αναταραχή, ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης έδειξε πως αντιλαμβάνεται την εθνική ασφάλεια, αλλάζοντας τα κριτήρια επιλογής του Διοικητή της ΕΥΠ για να τοποθετήσει σε αυτή την πολύ κρίσιμη για τα εθνικά μας συμφέροντα θέση ένα από τα δικά του παιδιά χωρίς καμία πρότερη εμπειρία σε τέτοιες καίριες θέσεις, που αποδείχτηκε ακατάλληλος κατά γενική ομολογία.

Προέκυψε επίσης ότι στην συγκεκριμένη υπόθεση έχουμε ένα διπλό σκάνδαλο. Ένα σκάνδαλο παράνομης παρακολούθησης και ένα σκάνδαλο

συγκάλυψης. Το σκάνδαλο της παράνομης παρακολούθησης είχε 2 βραχίονες: αυτόν που αποκαλύφθηκε από την έρευνα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την απόπειρα παγίδευσης του κινητού τηλεφώνου του κ. Νίκου Ανδρουλάκη με το παράνομο λογισμικό predator και αυτόν που αποκαλύφθηκε χάρις την ανεξάρτητη αρχή διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών, την ΑΔΑΕ, δηλαδή την παράνομη παρακολούθηση του από την ΕΥΠ.

Είναι προφανές ότι η παρακολούθηση αυτή είχε ένα στόχο: να θέσει σε ομηρεία μια ολόκληρη παράταξη στην πιο κρίσιμη πολιτική της στιγμή, κατά τις εσωκομματικές της εκλογές. Η ΕΥΠ μέσω της παρακολούθησης του κ. Νίκου Ανδρουλάκη, παρακολουθούσε ένα ολόκληρο κόμμα, πρώην Πρωθυπουργούς και βουλευτές. Ο κ. Νίκος Ανδρουλάκης δεν παρακολουθήθηκε επειδή ήταν δήθεν «εθνικός κίνδυνος» αλλά επειδή ήταν κίνδυνος για τα κομματικά συμφέροντα και τους κομματικούς σχεδιασμούς της Νέας Δημοκρατίας.

Περαιτέρω προέκυψε και το σκάνδαλο της συγκάλυψης. Αποδείχθηκε ότι η επιτροπή, ελεγχόμενη από την πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας, έκανε πολύ λίγα για την αποκάλυψη της αλήθειας και πολύ περισσότερα για τη συσκότισή της. Καταδείχθηκε ότι η Εξεταστική για την ΕΥΠ έγινε χωρίς κλήση του πολιτικού της προϊσταμένου και όλων των εμπλεκόμενων προσώπων ακόμη και όσων είχαν παραιτηθεί. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής κατέδειξε ότι η επιτροπή δεν κλήτευσε προκειμένου να εξετασθούν ως μάρτυρες τους ούτε τον πρωθυπουργό κ. Μητσοτάκη, ούτε τους αρμόδιους υπουργούς τον κ. κ. Γεραπετρίτη, Πιερρακάκη, ούτε τον Γρηγόρη Δημητριάδη, στον οποίο αποδόθηκε η αντικειμενική πολιτική ευθύνη για το σκάνδαλο της παρακολούθησής και μάλιστα παραιτήθηκε, ούτε την κ. Βλάχου, την αρμόδια εισαγγελέα της ΕΥΠ, ούτε τους ιδιοκτήτες των εταιρειών που σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, διακινούν λογισμικά παρακολούθησης.

Ενώ η Κυβέρνηση έλεγε «όλα στο φως» τελικά κρύφτηκε πίσω από το νόμο που εισηγήθηκε και απαγορεύει στην ΑΔΑΕ να ενημερώσει τον παρακολουθούμενο και πίσω από το απόρρητο που δέχθηκε και του οποίου επέτρεψε την επίκληση ενώπιον της Βουλής και των εκπροσώπων του ελληνικού λαού. Την ημέρα δε που ο κ. Νίκος Ανδρουλάκης υπέβαλε αναφορά στην ΑΔΑΕ διατάχθηκε και καταστράφηκε το αρχείο της παρακολούθησης του...

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής κατέθεσε ακόμα ότι δεν δέχεται ως δημοκράτης πολίτης μια αναιμική δημοκρατία που είναι έτοιμη να θέσει σε ομηρεία πολιτικά πρόσωπα, κόμματα ενώ απευθυνόμενος στους βουλευτές της πλειοψηφίας τους έθεσε ενώπιον των ευθυνών τους για τη φιλελεύθερη δημοκρατία και τους ζήτησε να αντιμετωπίσουν τα φαινόμενα του παρακράτους και να μην πάρουν την ευθύνη της συγκάλυψης πάνω τους. Ως Έλληνες βουλευτές έπρεπε να αδράξουν την ευκαιρία και να θωρακίσουν τη δημοκρατία και όχι να αφήσουν ανέλεγκτους όσους ευθύνονται για αυτή τη νοσηρή υπόθεση.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ /ΕΝΝΟΙΩΝ

II. Από τις καταθέσεις των μαρτύρων ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ανέκυψαν, μεταξύ άλλων πολλών, και τα παρακάτω κρίσιμα για τη διερεύνηση της υπόθεσης ζητήματα που χρήζουν ειδικής επισήμανσης:

- Η άρση απορρήτου των επικοινωνιών και νομική θέση του βουλευτή

Η παρακολούθηση του τηλεφώνου του Νίκου Ανδρουλάκη δεν αποτελεί μόνον βάνουση παραβίαση του ατομικού δικαιώματός του, ως προσώπου ανεξάρτητα προς την ιδιότητά του. Συνιστά επιπλέον σοβαρό τραυματισμό της ελεύθερης λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος υπό την κοινοβουλευτική μορφή του, καθώς συντρίβει τις εγγυήσεις που περιβάλλουν τους εκλεγμένους εκπροσώπους του Ελληνικού Λαού, εκφραστές της θέλησής του και ελεγκτές της δραστηριότητας της Κυβέρνησης και εν γένει της εκτελεστικής εξουσίας. Η ιδιαίτερη νομική θέση του βουλευτή δεν συνιστά προνομία αλλά θεσμική εγγύηση και συνταγματική σκευή του για την εκπροσώπηση του Λαού.

Θα έλθουμε παρακάτω στην εκτίμησή μας για τις επιμέρους νομικές διαστάσεις του ζητήματος. Ωστόσο, το θέμα από τη φύση του επιβάλλει ορισμένες δικαιοπολιτικές αξιολογήσεις, τόσο γενικές, όσο και ειδικές, δηλαδή αφορώσες τη συγκεκριμένη υπόθεση παρακολούθησης.

Κατά τις πρώτες ημέρες μετά τη γνωστοποίηση της παρακολούθησης από την ΕΥΠ και δεδομένου ότι η αγανάκτηση και η έκπληξη της κοινής γνώμης για τις αποκαλύψεις σχετιζόταν βασικά με το γεγονός πως η Κυβερνητική ΕΥΠ δεν

ορρωδούσε ούτε προ της ευρωβουλευτικής ιδιότητας του Νίκου Ανδρουλάκη, επίσημα χείλη και γραφίδες, καθώς και τα ηχεία και αντηχεία τους, επιδόθηκαν σε συστηματική θεσμική υποβάθμιση αυτής της διάστασης της υπόθεσης. Υπήρχε ασφαλώς αμιγώς νομική σκοπιμότητα σε αυτήν την τακτική: Σε περίπτωση που γίνει δεκτό ότι η άρση απορρήτου επικοινωνιών βουλευτή δεν είναι επιτρεπτή, σε κάθε περίπτωση ή εν πάση περιπτώσει χωρίς την άδεια της Βουλής, τότε όποια δικαιολογία και να ανακαλυπτόταν ή να αφηνόταν να πλανάται υπό τη σκέπη του περίφημου απορρήτου δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει την νομιμότητα της άρσης και την παρακολούθηση που επακολούθησε. Η παρακολούθηση θα ήταν εξ υπαρχής και άνευ ετέρου παράνομη, μόνο δε ζήτημα θα απέμενε αυτό της απόδοσης και επιμετρήσεως των ευθυνών σε πρόσωπα και οντότητες.

Για αυτό το σκοπό επιστρατεύθηκαν διαδοχικά δύο θεωρίες: Η πρώτη είναι αυτή του λαϊκιστικού θεσμικού εξισωτισμού και η δεύτερη αυτή του «κατ' εξοχήν κινδύνου».

Σύμφωνα με την πρώτη θεωρία, η εξαίρεση του βουλευτή από την άρση απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας θα συνιστούσε αδικαιολόγητο προνόμιο που δεν βρίσκει έρεισμα στο άρθρο 19 του Συντάγματος ούτε στον εκτελεστικό νόμο Ν. 2225/1994 και αποδοκιμάζεται από την αρχή της ισότητας. Αυτή η θεωρία βέβαια υπολαμβάνει ως αδικαιολόγητη προνομία τις εγγυήσεις της νομικής θέσης του βουλευτή κατά το Σύνταγμα, ενώ όπως είπαμε προηγούμενα, αυτές είναι απαραίτητος θεσμικός εξοπλισμός του για την άσκηση των καθηκόντων του. Κάνοντας κοινότοπα τα καθήκοντα του βουλευτή επιδιώκει να κάνει κοινότοπες τις υποκλοπές.

Σύμφωνα με τη δεύτερη θεωρία, οι βουλευτές «και όχι ο μπακάλης της γειτονιάς» είναι κατ' εξοχήν σε θέση να διακυβεύσουν την εθνική ασφάλεια και άρα αυτοί κατ' εξοχήν δεν μπορεί να εξαιρούνται των παρακολουθήσεων. Πρόκειται για αποκρουστική θεωρία, που καθιστά όλους τους εκλεγμένους εκπροσώπους του λαού υπόπτους. Ενέχει το άτοπο ότι αυτοί που έχουν εκλεγεί από το Λαό και έχουν ορκιστεί να υπηρετούν το δημόσιο συμφέρον είναι οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι. Με την ίδια λογική, οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι για τη δικαιοσύνη θα ήταν οι δικαστικοί λειτουργοί και για την Κυβέρνηση οι ίδιοι οι υπουργοί της (εξαιρουμένων βεβαίως του κ. Μητσοτάκη και του κ. Γεραπετρίτη).

Ας έρθουμε όμως στις ειδικότερες διατάξεις:

Υπενθυμίζεται πρώτα ότι ο Ν. Ανδρουλάκης ως Ευρωβουλευτής καλύπτεται από τις ασυλίες των βουλευτών, μελών του Ελληνικής Βουλής. Η σχετική κατοχύρωση προβλέπεται στην ιδρυτική Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) μέσω του Πρωτοκόλλου 7 «Περί προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΕΕ C-310/261, της 16.12.2004). Στο άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου ορίζεται σαφώς και αδιαστίκτως και απευθείας σε επίπεδο δικαίου της ΕΕ, ότι «Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπόκεινται σε έρευνα, κράτηση ή δίωξη για γνώμη ή ψήφο δοθείσα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους». Συνεπώς, οποιαδήποτε έρευνα με τη μορφή της παρακολούθησης σχετική με την άσκηση των καθηκόντων και γνώμη ή ψήφο που έδωσε ο Ν. Ανδρουλάκης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι *per se* και απολύτως παράνομη απευθείας εκ του ευρωπαϊκού δικαίου. Με την έννοια αυτή δεν καλύπτεται ούτε κατά τον τύπο από οποιαδήποτε διαδικασία έγκρισης της επισύνδεσης.

Κατά τα λοιπά στο άρθρο 9 ορίζεται ότι τα μέλη του ΕΚ κατά τη διάρκεια των συνόδων του Κοινοβουλίου «απολαύουν εντός της επικρατείας των κρατών τους, των ασυλιών που αναγνωρίζονται στα μέλη του Κοινοβουλίου του κράτους τους».

Υπάρχει πρώτα η ακροτελεύτια παράγραφος 3 του άρθρου 61 του Συντάγματος και το συναφές προς το ανεύθυνο του βουλευτή για γνώμη ή ψήφο που έδωσε, δικαίωμα άρνησης μαρτυρίας. Η διάταξη έχει ως εξής: «Ο βουλευτής δεν έχει υποχρέωση μαρτυρίας για πληροφορίες που περιήλθαν σ' αυτόν ή δόθηκαν από αυτόν κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ούτε για τα πρόσωπα που του εμπιστεύθηκαν τις πληροφορίες ή στα οποία αυτός τις έδωσε». Από την άποψη της εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης και μάλιστα από την άποψη της εφαρμογής της στην συγκεκριμένη περίπτωση, η διάκριση μεταξύ πληροφοριών κατά την άσκηση των καθηκόντων εν στενή έννοια και πληροφοριών κατά την εν γένει πολιτική δραστηριότητα δεν έχει τόση σημασία. Και τούτο διότι αναγκαίως, επί ενεργού κοινοβουλευτικά βουλευτή, και ενόψει της σημασίας των τηλεπικοινωνιακών μέσων για την άσκηση των καθηκόντων ιδίως του ευρωβουλευτή, αναγκαίως κατά την παρακολούθηση του Ν. Ανδρουλάκη θα περιήλθαν σε γνώση των ωτακουστών – και των εντολέων τους – πληροφορίες που δόθηκαν στον Ν. Ανδρουλάκη κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 62 του Συντάγματος, «Όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος, ο βουλευτής δεν διώκεται ούτε συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται ούτε με άλλο τρόπο περιορίζεται χωρίς άδεια του Σώματος. Επίσης, δεν διώκεται για πολιτικά εγκλήματα βουλευτής της Βουλής που διαλύθηκε, από τη διάλυσή της και έως την ανακήρυξη των βουλευτών της νέας Βουλής. Η άδεια θεωρείται ότι δεν δόθηκε, αν η Βουλή δεν αποφανθεί μέσα σε τρεις μήνες αφότου η αίτηση του εισαγγελέα για δίωξη διαβιβάστηκε στον Πρόεδρο της Βουλής. Η τρίμηνη προθεσμία αναστέλλεται κατά τη διάρκεια των διακοπών της Βουλής. Δεν απαιτείται άδεια για τα αυτόφωρα κακουργήματα». Σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 56 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, στις περιπτώσεις που για την άσκηση δίωξης απαιτείται άδεια, δεν επιτρέπεται να διενεργούνται ανακριτικές πράξεις, οι οποίες θίγουν το πρόσωπο, για την δίωξη του οποίου απαιτείται άδεια. Σύμφωνα με την Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου 4/2012 (Α΄ Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ), σύμφωνα με το περιεχόμενο της ως άνω διάταξης σε ό,τι αφορά τα πρόσωπα που καλύπτονται από την βουλευτική ασυλία, δεν επιτρέπονται ανακριτικές πράξεις που θίγουν το πρόσωπο του βουλευτή, που συνεπάγονται περιορισμό της ελευθερίας του, που δημιουργούν προβλήματα στην άσκηση των κοινοβουλευτικών του καθηκόντων, ή που συνιστούν μομφή υπό την έννοια της ιδιαίτερης κοινωνικο-ηθικής αποδοκιμασίας. Αναφέρεται δε ρητά ως παράδειγμα μη επιτρεπόμενης πράξης ακόμα και η κλήση προς παροχή εξηγήσεων – κατά μείζονα λόγο και για την ταυτότητα της νομικής βάσης δεν νοείται στο νομικό μας πλαίσιο η επέμβαση στην προσωπική απολύτως προστατευόμενη, κατά τα προεκτεθέντα, ελευθερία επικοινωνίας και πολιτικής δράσης του βουλευτή δια της παρακολουθήσεώς του και υποκλοπής των συνδιαλέξεών του.

Και αν ακόμη θεωρηθεί όμως ότι οι ανωτέρω διατάξεις δεν κωλύουν άνευ ετέρου την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών βουλευτή, τούτο δεν σημαίνει ότι οι ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις είναι νομικά αδιάφορες και δεν λαμβάνονται υπόψη για την σχετική διάταξη άρσης του απορρήτου. Σε αντίθεση με την απαράδεκτη θεωρία του κατ' εξοχήν κινδύνου που διατυπώθηκε από την Κυβέρνηση, όπως αναφέραμε προηγούμενα, η ανάγκη για προστασία της ελευθερίας δράσης και λόγου του βουλευτή λαμβάνεται υποχρεωτικώς υπόψη από τα όργανα που εισηγούνται και αποφασίζουν για την άρση του απορρήτου. Και λαμβάνεται υπόψη ως στοιχείο που επιβάλλει την αιτιολογημένη διαπίστωση περί συνδρομής σοβαρών

ενδείξεων ότι συγκεκριμένη δραστηριότητα του βουλευτή θεμελιώνει λόγο διακινδύνευσης της εθνικής ασφάλειας κατά την έννοια που δόθηκε προηγούμενα σε αυτόν. Σε αντίθεση δηλαδή με την άποψη που διατυπώθηκε από τους λίγους επιστήμονες που όλως αιδημόνως πάντως, προσπάθησαν να δώσουν ψήγματα νομιμοφάνειας στις ενέργειες της ΕΥΠ και της Κυβέρνησης, το άρθρο 19 παρ. 1 δεν αποσυναρτάται ερμηνευτικά από τα άρθρα 61 και 62 του Συντάγματος. Αντιθέτως, οι τελευταίες αυτές διατάξεις λειτουργούν ως περιορισμός του περιορισμού του δικαιώματος στο απόρρητο των επικοινωνιών. Περιορισμός του περιορισμού που είτε αποκλείει είτε οπωσδήποτε συστέλλει την επίκληση της εθνικής ασφάλειας ως λόγου άρσης του απορρήτου επικοινωνίας βουλευτή.

- Οι λόγοι εθνικής ασφάλειας

Η προσχηματική επίκληση του απορρήτου εκ μέρους του πρώην και του νυν Διοικητή της ΕΥΠ δεν επέτρεψε στην Επιτροπή να πληροφορηθεί τον πραγματικό λόγο για τον οποίο ήρθη το απόρρητο των επικοινωνιών του Νίκου Ανδρουλάκη το Σεπτέμβριο του 2021. Συνεπώς, ασχέτως της ευρείας ή συσταλτικής ερμηνείας που μπορεί κάποιος να υποστηρίξει σε σχέση με την έννοια της εθνικής ασφάλειας ως συνταγματικού ερείσματος για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, δεν μπορεί να υπάρξει υπαγωγή στο σημείο αυτό. Και αυτό συμβαίνει επειδή δεν γνωρίζουμε τα πραγματικά περιστατικά, διότι έτσι το θέλησε η Κυβέρνηση: Με απόλυτη ευθύνη της Κυβέρνησης, της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας και των εκπροσώπων τους στην Επιτροπή, έπεσε βαρύ σκοτάδι στα περιστατικά της υπόθεσης, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να σχηματιστεί η ελάχιστη πρόταση ενός νομικού συλλογισμού.

Ωστόσο, έχει σημασία με αυτήν την αφορμή η Βουλή να διερευνήσει και για μια ακόμη φορά να οριοθετήσει το βάθος και το πλάτος της έννοιας της εθνικής ασφάλειας ως λόγου άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών. Στο σημείο αυτό ας θυμηθούμε τον Καθηγητή Αριστόβουλο Μάνεση: «... οι περιορισμοί της ελευθερίας πρέπει να είναι κατά το μάλλον ή ήττον πράγματι αναγκαίοι δια την ασφάλειαν του κράτους και ανάλογοι προς τους εικαζομένους κινδύνους. Ειδικώς εις εν κράτος φιλελεύθερον και δημοκρατικόν, αι προσβολαί των ατομικών ή πολιτικών δικαιωμάτων, χάριν της ασφάλειά του, δέον να μην υπερβαίνουν το αναγκαίον

ελάχιστον όριον προστασίας του συνταγματικού καθεστώτος, του καθιερώντος τα δικαιώματα αυτά. Η ασφάλεια του κράτους δεν πρέπει να χρησιμοποιείται υπό των κυβερνώντων ως πρόφασις καταπίεσεως των πολιτικών αντιπάλων των. Επί του σημείου αυτού δέον να τονισθή, ότι δεν επιτρέπεται να συγχέεται η ασφάλεια αυτού τούτου του κράτους προς την ασφάλειαν των εκάστοτε κυβερνώντων» (Αρ. Μάνεσης, Το πρόβλημα της ασφάλειας του Κράτους και η Ελευθερία, σε Συνταγματική Θεωρία και Πράξη, 1980, σελ. 395).

Στην πρόταση για τη σύσταση της Εξεταστικής Επιτροπής που κατέθεσε η Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ/Κινήματος Αλλαγής εκτίθεται αναλυτικά η αντίληψή μας για το συγκεκριμένο ζήτημα:

Το άρθρο 19 παρ. 1 του Συντάγματος προβλέπει ότι «1. Το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο είναι απόλυτα απαραβίαστο. Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων...». Σε εκτέλεση του άρθρου 19 του Συντάγματος και της επιφύλαξης νόμου που περιέχει, ψηφίστηκε ο ισχύων εκτελεστικός νόμος Ν. 2225/1994, «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις». Το άρθρο 3 παρ. 1 του νόμου 2225/1994 ορίζει ότι «αίτηση για άρση του απορρήτου μπορεί να υποβάλλει μόνο δικαστική ή άλλη πολιτική, στρατιωτική ή αστυνομική δημόσια αρχή στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται το θέμα εθνικής ασφάλειας που επιβάλλει την άρση.».

Πολιτική αρχή αρμόδια για θέματα εθνικής ασφάλειας είναι η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.). Συγκεκριμένα ο νόμος 3649/2008 ορίζει ότι αποστολή της Ε.Υ.Π. είναι η εντός του Συνταγματικού πλαισίου και των νόμων αναζήτηση, συλλογή, επεξεργασία και γνωστοποίηση στις αρμόδιες αρχές των πληροφοριών που αφορούν, στην προστασία και προώθηση των πολιτικών, οικονομικών, στρατιωτικών και εν γένει εθνικών στρατηγικών συμφερόντων της Χώρας, στην πρόληψη και αντιμετώπιση δραστηριοτήτων που συνιστούν απειλή κατά του δημοκρατικού πολιτεύματος, των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής ασφάλειας του Ελληνικού Κράτους, καθώς και του εθνικού πλούτου της Χώρας και στην πρόληψη και αντιμετώπιση

δραστηριοτήτων τρομοκρατικών οργανώσεων, καθώς και άλλων ομάδων οργανωμένου εγκλήματος.

Η επίκληση λόγων «εθνικής ασφαλείας» πρέπει συνεπώς να ερμηνεύεται συσταλτικά και η εφαρμογή της να είναι σύμφωνη με τις αρχές του κράτους δικαίου και της αναλογικότητας.

Κατά τη συζήτηση της Δ' Αναθεωρητικής Βουλής του 1986 με την οποία αναθεωρήθηκε η ως άνω συνταγματική διάταξη, ο Καθηγητής του Ποινικού Δικαίου και τότε Υπουργός Δικαιοσύνης Γ.Α. Μαγκάκης, αποσαφήνισε την έννοια του όρου εθνική ασφάλεια λέγοντας τα εξής (Πρακτικά Βουλής ΣΤ' Αναθεωρητική, Δ' περίοδος, Προεδρευομένης Δημοκρατίας, Σύνοδος Α, σελ. 612.):

«...Τι είναι αυτή η εθνική ασφάλεια. Η εθνική ασφάλεια είναι τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, το δικαίωμα εθνικής κυριαρχίας. Αυτή είναι η εθνική μας υπόσταση, η εθνική μας κυριαρχία, η οποία περιλαμβάνει βέβαια και την εδαφική υπόσταση και όλα τα άλλα εθνικά δίκαια. Επομένως, απειλή κατά της εθνικής ασφαλείας σημαίνει ακριβώς απειλή κατά των εθνικών, ελληνικών, κυριαρχικών δικαιωμάτων, με πιο χειροπιαστή μορφή την εδαφική ακεραιότητα. Επομένως, όλη η περίπτωση πρέπει να ερμηνευτεί, να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε απόλυτη συνάρτηση με τον πόλεμο και την επιστράτευση εξ εξωτερικών κινδύνων. Αντίθετα ο εσωτερικός κίνδυνος είναι όταν έτσι όπως τον περιγράφει, επιτρέψτε την ανατριχιαστική εικόνα -κυλήσουν τα τανκς, όταν έχουμε, όπως το λέει, πρότασή μας, εκδήλωση ενόπλου κινήματος προς ανατροπή του δημοκρατικού πολιτεύματος. Αυτό είναι το σαφές, κατά την άποψή μας, νόημα της διατάξεως και δεν εμπεριέχει κανένα κίνδυνο να βρεθούμε και να κυλήσουμε σε καταστάσεις άσχημες του παρελθόντος...».

Ο όρος «εθνική ασφάλεια» λοιπόν, αν και αποτελεί μία αόριστη νομική έννοια, ο πυρήνας της συνάπτεται μόνο με την υπόσταση του κράτους στις εξωτερικές του σχέσεις (Ν. Αλιβιζάτος, Η Συνταγματική θέση των ενόπλων δυνάμεων, Ι. Η αρχή του πολιτικού ελέγχου, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1987, σελ. 200).

Η «εθνική ασφάλεια» επομένως, αφορά την προστασία του ελληνισμού, μέσα και έξω από τα σύνορα της χώρας, από αλλοεθνείς παράγοντες. Αναφέρεται στις εξωτερικές κυρίως σχέσεις της χώρας και περιλαμβάνει πρώτιστα την προάσπιση και

διαφύλαξη της ακεραιότητας της χώρας από τον αλλοεθνή επιβουλέα, την αντιμετώπιση της κατασκοπείας και μπορεί να επεκτείνεται στην καταστολή της εξάπλωσης και διάδοσης στο εσωτερικό της χώρας των κυκλωμάτων διεθνούς τρομοκρατίας, δεν δύναται όμως να αντιταχθεί κατά «εσωτερικών εχθρών» (Ν. Παπαδόπουλος, Η προστασία του απορρήτου της επικοινωνίας, Ερμηνευτική προσέγγιση του άρθρου 19 του Συντάγματος της Ελλάδας, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2008, σελ. 282) .

Η εθνική ασφάλεια περαιτέρω, περιλαμβάνει όχι γενικά τη δημόσια ασφάλεια, αλλά αποκλειστικά ό,τι αναφέρεται στην προάσπιση της χώρας έναντι εξωτερικών κινδύνων (Χρυσόγονος, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2006, σελ. 261).

Επομένως, η άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας πρέπει να στηρίζεται στα προπεριγραφόμενα σαφή και συγκεκριμένα κριτήρια, διαφορετικά συντελείται κατά παράβαση του άρθρου 19 παρ.1 Συντάγματος.

Ο όρος «εθνική ασφάλεια» απαντάται και στο άρθρο 48 του Συντάγματος, όπου η άμεση απειλή κατά της εθνικής ασφάλειας αποτελεί μια από της περιπτώσεις όπου η Βουλή, ύστερα από πρόταση της Κυβέρνησης, θέτει σε εφαρμογή το νόμο περί κατάστασης πολιορκίας. Δεν θα ήταν αποδεκτό να αποδοθεί σε αυτόν τον όρο, ήτοι την εθνική ασφάλεια, νόημα διαφορετικό όταν αυτός στη διάταξη του άρθρου 19 σε σχέση με το νόημα που έχει στη διάταξη του άρθρου 48 του Συντάγματος. Είναι μάλιστα ενδιαφέρον να αναχθούμε σε όσα γράφει ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων κ. Στ. Κουτνατζής, στην ανάλυσή του άρθρου 48 για την έννοια της απειλής κατά εθνικής ασφάλειας (σε Φ. Σπυρόπουλο-Ξ. Κοντιάδη- Χ. Ανθόπουλο- Γ. Γεραπετρίτη, Σύνταγμα – Κατ' άρθρο ερμηνεία, Άρθρο 48, σ. 947 κ.ε., ιδίως σ. 952): «Αναφέρεται σε εξωτερικούς κινδύνους για την εθνική ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της χώρας που παίρνουν τη μορφή άσκησης βίας εναντίον της...».

Όπως ορθά επισημαίνει ο Ευαγ. Βενιζέλος, αντιδιαστέλλοντας την έννοια της εθνικής ασφάλειας από την εσωτερική ασφάλεια στο κείμενο του Συντάγματος «Αναζητούνται πληροφορίες σχετιζόμενες με την εξωτερική ασφάλεια του κράτους καθώς η εσωτερική ασφάλεια περιγράφεται στο Σύνταγμα με τους όρους «δημόσια ασφάλεια» (άρθρο 11 παρ. 2) και «δημόσια τάξη» (άρθρο 13 παρ.2, 18 παρ. 3)» (Ε.

Βενιζέλος, Τα συνταγματικά όρια στην άρση του τηλεφωνικού απορρήτου των πολιτών και των πολιτικών προσώπων για λόγους εθνικής ασφάλειας – Η υπόθεση Ανδρουλάκη, www.constitutionalism.gr).

Το ότι το ορθό νόημα της εθνικής ασφάλειας άλλωστε φαίνεται να αποδίδεται από την μετά τις αποκαλύψεις για την υπόθεση Ανδρουλάκη πρακτική της ΕΥΠ, όπως εκτέθηκε από τον νέο Διοικητή της κ. Δεμίρη στην Επιτροπή. Ο κ. Δεμίρης ανέφερε ότι είναι περισσότερο απαιτητικός ως προς την αιτιολόγηση των προτεινόμενων επισυνδέσεων.

Σε κάθε περίπτωση, από κανέναν δεν υποστηρίχθηκε ότι στην περίπτωση του Ν. Ανδρουλάκη **συνέτρεχε οποιοσδήποτε λόγος εθνικής ασφάλειας και πολύ περισσότερο ουδείς υπαινίχθηκε έστω ποιος ήταν ή ποιος θα μπορούσε να είναι αυτός.** Διαρροές για προέλευση της παρακολούθησής του από αρμενικές ή ουκρανικές υπηρεσίες έχουν διαψευστεί παραχρήμα από τις αντίστοιχες Πρεσβείες. Όπως δήλωσε και ο ίδιος ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής ενώπιον της Επιτροπής «Πρώτο μέλημά μου είναι το έθνος μας να είναι ισχυρό και η πατρίδα μας να δώσει προοπτική στις επόμενες γενιές και όχι να είναι μια ευάλωτη χώρα στην εγχώρια ολιγαρχία και τους εγχώριους πολιτικούς πάτρωνες. Ο αγώνας μου είναι εθνικός και πατριωτικός. Θυμάμαι την προσπάθειά μου να μπει εγγράφως το εμπάργκο όπλων κατά της Τουρκίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όταν κάποιοι λοιδορούσαν ότι αυτά δεν γίνονται, και τώρα το παίζουν υπερπατριώτες». Οποιοσδήποτε έχει ζήσει έστω και για λίγες εβδομάδες στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, αντιλαμβάνεται ότι αν πράγματι υπήρχαν τέτοιοι λόγοι, θα τους είχαμε μάθει όλοι από τα ΜΜΕ, αν όχι και από επίσημες ανακοινώσεις και κανένα απόρρητο δεν θα το είχε εμποδίσει, όπως για παράδειγμα πολύ άνετα συνέβη εν μέσω των «απορρήτων» συνεδριάσεων της Επιτροπής στις περιπτώσεις Σαγιά – Πιτσιόρλα. Το μόνο που τις διαφοροποιεί είναι ότι ως προς αυτές το «όλα στο φως» βόλευε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία, η οποία ουδόλως ενοχλήθηκε από τα διπλά μέτρα και σταθμά, ή από την έμπρακτη επίδειξη της υποκρισίας της.

- Συστατικά στοιχεία της έννοιας άρσης του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας

Το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2225/1994, όπως ισχύει, προβλέπει τα εξής: « 1. Η διάταξη που επιβάλλει την άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος νόμου περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το όργανο που διατάσσει την άρση, β) τη δημόσια αρχή ή τον εισαγγελέα ή τον ανακριτή που ζητούν την επιβολή της άρσης, γ) το σκοπό της επιβολής της άρσης, δ) τα μέσα ανταπόκρισης ή επικοινωνίας στα οποία επιβάλλεται η άρση, ε) την εδαφική έκταση εφαρμογής και τη χρονική διάρκεια της άρσης, στ) την ημερομηνία έκδοσης της διάταξης». Από την παραπάνω διάταξη, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 19 του Συντάγματος, την οποία εφαρμόζει, προκύπτει ασφαλώς ότι η νομιμότητα της άρσης του απορρήτου δεν εξαντλείται αποκλειστικά στην εξωτερική νομιμότητα, ήτοι στην ύπαρξη μιας σειράς υπογραφών και σφραγίδων, με τελευταία αυτή του εισαγγελικού λειτουργού που εποπτεύει την ΕΥΠ.

Η ηθελημένη σύγχυση ανάμεσα στους εξωτερικούς όρους του υποστατού μίας διοικητικής πράξης (υπογραφές, σφραγίδες κλπ), δηλαδή στην τήρηση του εξωτερικού τύπου από τη μια μεριά, και στην νομιμότητα αυτής της πράξης από την άλλη μεριά, δεν οφείλεται προφανώς σε άγνοια των στελεχών της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας ως προς τα βασικά στοιχεία του δικαίου, τα οποία διδάσκονται οι πρωτοετείς φοιτητές των Νομικών μας Σχολών. **Οφείλεται στην πλήρη αδυναμία της Κυβέρνησης να θεμελιώσει τη νομιμότητα των ερευνώμενων πράξεων και στην συνειδητή επιλογή της να συσκοτίσει πλήρως την υπόθεση.** Αποτελεί ένα τελευταίο «φύλλο συκής» από νομικής απόψεως, το οποίο δεν αντέχει σε σοβαρή κριτική.

Κατ' αρχάς, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τόσο η εισήγηση εκ μέρους των υπηρεσιακών παραγόντων της ΕΥΠ, όσο και η πραγματοποίηση της παρακολούθησης ως υλική πράξη, συνιστούν δυσμενή μέτρα για τον παρακολουθούμενο-διοικούμενο και συνεπώς οφείλουν να είναι αιτιολογημένα. Πολύ περισσότερο αν υιοθετηθεί η άποψη ότι ενέχουν, σε συνδυασμό με τη δικαστική φύση της διάταξης, ποινική κύρωση και περιβάλλονται από τις εγγυήσεις του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ. Και ακόμα περισσότερο λαμβανομένης υπόψη, κατά τα προεκτεθέντα, της ειδικής νομικής προστασίας, κατά το Σύνταγμα, του συγκεκριμένου παρακολουθούμενου. Όπως προκύπτει από την ανωτέρω διάταξη, η αιτιολογία πρέπει να προκύπτει από το σώμα της πράξης-διάταξης, καθώς πρέπει να αναφέρεται ο

σκοπός της παρακολούθησης. Δεν μπορεί ασφαλώς να γίνει δεκτό ότι η λήψη του ζητουμένου, δηλαδή η επανάληψη απλώς του όρου εθνική ασφάλεια συνιστά νόμιμη αιτιολογία. Εφόσον δε έτσι έχουν τα πράγματα στην περίπτωση της παρακολούθησης του Ν. Ανδρουλάκη δεν έχουμε να κάνουμε ούτε με νομότυπη παρακολούθηση. Έχουμε να κάνουμε μάλλον με υποκλοπή φέρουσα την στρογγυλή σφραγίδα της Ελληνικής Δημοκρατίας, η οποία και σφραγίδα και Ελληνική Δημοκρατία ευτελίζονται με τον τρόπο αυτό.

Άλλωστε η ουσιαστική αιτιολόγηση της απόφασης – διάταξης για άρση του απορρήτου των επικοινωνιών επιβάλλεται και από το δικαίωμα δικαστικής προστασίας και αποτελεσματικής προσφυγής (άρθρο 20 του Συντάγματος, άρθρα 6 και 13 της ΕΣΔΑ). Όπως έγραψε σχετικά ο Ευάγγ. Βενιζέλος (βλ. παραπάνω) “Αλλιώς ο ελεγχόμενος θα διέφευγε εξ ορισμού κάθε ελέγχου χαρακτηρίζοντας ο ίδιος τις ενέργειες του απόρρητες και η όλη διαδικασία περιορισμού θεμελιώδους δικαιώματος θα παρέμενε χωρίς δικαστικό και κοινοβουλευτικό έλεγχο και χωρίς θεσμικά αντίβαρα”.

Τέλος, έχει επιστρατευθεί, ως δίδυμη της πεισματώδους επίκλησης κάθε λογής απορρήτων και ψευδοαπορρήτων, η **θεωρία της άγνοιας του λόγου της παρακολούθησης**. Αυτοί οι ισχυρισμοί λειτουργούν ως ένα είδος αναβλητικής ενστάσεως έναντι της επίρριψης της ευθύνης για την παράνομη παρακολούθηση του Ν. Ανδρουλάκη. Γράφεται και λέγεται ότι δεν μπορούμε να στηριχθούμε για ένα τόσο σοβαρό θέμα που άπτεται και του δημοκρατικού πολιτεύματος (ευτυχώς αυτό το παραδέχονται) σε «διαρροές» ή δημοσιογραφικές εικασίες, ότι δεν είναι προς το παρόν γνωστά επαρκή στοιχεία που θα μας επέτρεπαν να κρίνουμε αντικειμενικά τη νομιμότητα της υποκλοπής, ότι ελλείπει στοιχείων είναι μη δυνατός και ο έλεγχος κατά πόσον έγινε η επιβεβλημένη στάθμιση.

Όμως το ορθό συμπέρασμα είναι το αντίθετο. **Για όσο χρόνο δεν αποκαλύπτεται ο λόγος της παρακολούθησης, δηλαδή δεν εμφανίζονται στοιχεία του φακέλου που οδήγησαν στην έναρξη της παρακολούθησης και ελήφθησαν υπόψη σε όλη την αλυσίδα εισηγήσεων και εγκρίσεων, η άρση του απορρήτου είναι παράνομη. Όχι μόνον διότι δεν δικαιολογείται ουσιαστικώς, αλλά και επειδή είναι αναιτιολόγητη άρα παράτυπη.**

- Η επίκληση απορρήτου ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής

Τόσο ο πρώην διοικητής της ΕΥΠ κ. Παναγιώτης Κοντολέων όσο και ο νυν διοικητής κ. Θεμιστοκλής Δεμίρης επικαλέστηκαν το απόρρητο – καθήκον εχεμύθειας και αρνήθηκαν να απαντήσουν σε όλες τις ερωτήσεις που αφορούσαν το αντικείμενο της Εξεταστικής Επιτροπής. Η άρνησή τους αυτή, η οποία αποτελεί ακόμα ένα κρίκο του οργανωμένου σχεδίου συγκάλυψης του σκανδάλου των παράνομων παρακολουθήσεων, είναι εκτός από θεσμικά απαράδεκτη είναι και παράνομη. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την άποψη Ευάγγελου Βενιζέλου επί του θέματος: *«Η Εξεταστική Επιτροπή είναι η υψίστη και ακραία μορφή του κοινοβουλευτικού ελέγχου, τυποποιείται στο άρθρο 68 του Συντάγματος το οποίο έχει αναθεωρηθεί το 2019 και εμπεριέχει μία βασική τυπολογία Εξεταστικών Επιτροπών. Έχουμε τις κοινές Εξεταστικές Επιτροπές του εδαφίου α της παραγράφου 2 του άρθρου 68 και τις Εξεταστικές Επιτροπές για θέματα εξωτερικής πολιτικής και εθνικής άμυνας του εδαφίου β. Αυτές οι δεύτερες που έχουν ως αντικείμενο τα απόρρητα, μπορούν να συσταθούν μόνο με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του όλου αριθμού των Βουλευτών, ώστε η κοινοβουλευτική πλειοψηφία να έχει το δεσμείν και το λύειν για το εάν θα συγκροτηθεί τέτοια Εξεταστική Επιτροπή. Εάν όμως συγκροτηθεί, δεν ισχύει το απόρρητο. Είναι σαν να δίνει εντολή η Ολομέλεια της Βουλής στο Υπουργό να μην επικαλείται το απόρρητο. Αλλά εδώ έρχεται η κοινοβουλευτική πλειοψηφία και λέει, «θεωρώ ότι η Επιτροπή αυτή δεν ασχολείται με θέματα εξωτερικής πολιτικής και εθνικής άμυνας, ότι οι υποκλοπές δεν είναι θέμα εξωτερικής πολιτικής και εθνικής άμυνας, ψηφίζω παρών στην πρόταση» και με 148 ψήφους συγκροτείται η Επιτροπή του εδαφίου α, άρα δεν εμπίπτει στα απόρρητα για λόγους εθνικής άμυνας και εξωτερικής πολιτικής.*

Εγώ νομίζω ότι εκεί σταματά όλη η συζήτηση, διότι δεν θα ερμηνεύσουμε και το άρθρο 68 με βάση τις διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής, που χρησιμοποιούνται για να υποστηριχθεί ότι ο Υπουργός μπορεί επικαλούμενος το απόρρητο να εξουδετερώνει κάθε είδος ελέγχου, ακόμα και εάν έχει συγκροτηθεί ad hoc Εξεταστική Επιτροπή και την έχει υπερψηφίσει η πλειοψηφία. Αλλιώς οδηγούμαστε στο απόλυτο absurdum, δηλαδή στην εκμηδένιση της κοινοβουλευτικής ευθύνης και της λογοδοσίας και της δυνατότητας να ασκείται κοινοβουλευτικός έλεγχος και στη διακωμώδηση της

αναθεώρησης του 2019, που δήθεν διευκόλυνε την αντιπολίτευση να συγκροτεί Εξεταστικές Επιτροπές. Μιλάμε τώρα για το διασυρμό της ερμηνείας και της εφαρμογής του Συντάγματος και της έννοιας των οργανωτικών βάσεων του πολιτεύματος. Αυτό είναι κατά τη γνώμη μου το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται το θέμα.» (Ε. Βενιζέλος, Η νομική φύση της εισαγγελικής διάταξης άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας - Η επίκληση απορρήτου ενώπιον εξεταστικής επιτροπής της Βουλής, www.evenizelos.gr).

Η άρνηση των ανωτέρω διοικητών της ΕΥΠ να καταθέσουν την αλήθεια ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, επικαλούμενοι το απόρρητο, εκτός από προσχηματική και παράνομη, δημιουργεί περαιτέρω νομικές συνέπειες, οι οποίες άμεσα θα αντιμετωπιστούν από τα αρμόδια θεσμικά όργανα της Βουλής και από τη Δικαιοσύνη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Όπως αναλυτικά εκθέσαμε στο πρώτο μέρος του παρόντος πορίσματος, προέκυψε πλήρως ότι η στάση των βουλευτών της πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας στην Εξεταστική Επιτροπή **διαδραμάτισε ουσιαστικό ρόλο στο οργανωμένο κυβερνητικό σχέδιο συγκάλυψης του διερευνώμενου σκανδάλου των παράνομων παρακολουθήσεων.** Η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας απέκλεισε από την κλήση και την κατάθεση ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής τόσο τους πολιτικά υπεύθυνους για το εξεταζόμενο σκάνδαλο όσο και τους υπόλοιπους απαραίτητους μάρτυρες για τη διερεύνηση της αλήθειας, ενώ επιπρόσθετα στέρησε την Επιτροπή από την πρόσβαση σε ζωτικής σημασίας αποδεικτικό υλικό. Η συμπεριφορά αυτή της πλειοψηφίας στέρησε από την εξεταστική επιτροπή τη δυνατότητα της εξέτασης των ανωτέρω απαραίτητων

μαρτύρων για την ανακάλυψη της αλήθειας και εμπόδισε την Εξεταστική Επιτροπή να ασκήσει τις αρμοδιότητές της με τρόπο ουσιαστικό ως προς τη διερεύνηση της υπόθεσης.

Επαναλαμβάνουμε και στο σημείο αυτό ότι οι βουλευτές της πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας αρνήθηκαν κληθούν ως μάρτυρες όλα τα πρόσωπα που υπέχουν πολιτική ευθύνη για τις πράξεις και τις παραλείψεις τους που έλαβαν χώρα κατά την περίοδο που αποτελεί το αντικείμενο εξέτασης της Επιτροπής και συγκεκριμένα τον Πρωθυπουργό και πολιτικό προϊστάμενο της ΕΥΠ κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, τον Υπουργό Επικρατείας κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη και τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης κ. Κυριάκο Πιερρακάκη. Επίσης η κυβερνητική πλειοψηφία αρνήθηκε να κληθούν ως μάρτυρες, μεταξύ άλλων, ο πρώην γενικός γραμματέας του Πρωθυπουργού κ. Γρηγόριος Δημητριάδης, ο οποίος παραιτήθηκε την ίδια ημέρα που αποκαλύφθηκε το σκάνδαλο της παρακολούθησης, η Εισαγγελέας Εφετών που εποπτεύει την ΕΥΠ κ. Βασιλική Βλάχου, οι υποδιοικητές και τα στελέχη της ΕΥΠ που σχετίζονται με τις διερευνώμενες παρακολουθήσεις, οι Φέλιξ Μπίτζιος και Γιάννης Λαβράνος, επιχειρηματίες που φέρεται να σχετίζονται με τον ένα ή άλλο τρόπο με τις εταιρείες που διακινούν το κακόβουλο λογισμικό παρακολούθησης predator, οι δημοσιογράφοι που έχουν αναδείξει το ζήτημα των παρακολουθήσεων με σειρά ερευνών και δημοσιευμάτων, ο δημοσιογράφος Θανάσης Κουκάκης, ο οποίος ήταν επίσης θύμα των παρακολουθήσεων για δήθεν λόγους «εθνικής ασφάλειας».

Η άρνηση αυτή της κυβερνητικής πλειοψηφίας να κληθούν όλοι οι ανωτέρω μάρτυρες που προτάθηκαν από το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής και η στέρηση του πιο κρίσιμου αποδεικτικού υλικού, όπως οι φάκελοι παρακολούθησης του Νίκου Ανδρουλάκη και του Θανάση Κουκάκη, κατέστησε αδύνατη την εκπλήρωση του ουσιαστικού σκοπού της Εξεταστικής Επιτροπής για τη διερεύνηση των υποθέσεων που συγκροτήθηκε να εξετάσει.

2. ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Ειδικότερα, όλα τα ερωτήματα για τα οποία συστάθηκε η εξεταστική επιτροπή παραμένουν αναπάντητα και το σκοτάδι καλύπτει όλες τις πτυχές της υπόθεσης καθώς:

- ο Ελληνικός Λαός δεν πληροφορείται τελικά για ποιο λόγο παρακολούθησαν παράνομα - και μάλιστα με δύο τρόπους-ταυτόχρονα ΕΥΠ και Predator, τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ , τον δημοσιογράφο Κουκάκη και τα γραφεία του ΚΚΕ
- γιατί την ημέρα που ο Ν. Ανδρουλάκης κατήγγειλε το γεγονός στην ΑΔΑΕ - 29/07/2022 , εξαφάνισαν το φάκελό του από την ΕΥΠ
- γιατί απομάκρυναν όσους μπορούσαν να μιλήσουν και δεν δέχθηκαν όλους τους κρίσιμους μάρτυρες
- γιατί διέταξαν σιωπή στους Διοικητές, αλλά και στα στελέχη της ΕΥΠ, με την επίκληση του απορρήτου και την ταυτόχρονη απειλή για κάθειρξη
- γιατί ποδοπάτησαν τους θεσμικούς φορείς, υποβιβάζοντας δραματικά το ρόλο της ΑΔΑΕ

Σύμφωνα με όλα τα ανωτέρω το μοναδικό συμπέρασμα που εξάγεται από την στάση της πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας στην Εξεταστική Επιτροπή είναι αυτό που κατέθεσε και ο ίδιος ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής Νίκος Ανδρουλάκης ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής και των βουλευτών της πλειοψηφίας, ότι δηλαδή **έκαναν πολύ λίγα για τη ανάδειξη της αλήθειας και πάρα πολλά για τη συγκάλυψη του σκανδάλου και τη συσκότιση της υπόθεσης.**

3. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ

Από κανένα αποδεικτικό στοιχείο, κατάθεση μάρτυρα ή έγγραφο δεν προέκυψε ότι πράγματι συνέτρεχε οιοσδήποτε λόγος εθνικής ασφάλειας για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ κ. Νίκου Ανδρουλάκη. Τόσο ο πρώην διοικητής της ΕΥΠ κ. Παναγιώτης Κοντολέων όσο και ο νυν διοικητής της ΕΥΠ κ. Θεμιστοκλής Δεμίρης καίτοι ερωτήθηκαν επανειλημμένως από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, εν τούτοις δεν κατέθεσαν ουδένα λόγο για τον οποίο η ΕΥΠ αιτήθηκε και τελικά πέτυχε την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών του ως άνω προσώπου. Η έλλειψη αυτή του λόγου της παρακολούθησης, η οποία δεν μπορεί να καλυφθεί από τις απαντήσεις των διοικητών της ΕΥΠ περί νομιμότητας της άρσης του απορρήτου, διότι αυτό αποτελεί

αξιολογική κρίση των μαρτύρων και οπωσδήποτε όχι πραγματικό γεγονός, οδηγεί μετά βεβαιότητας την Εξεταστική Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι **η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ κ. Νίκου Ανδρουλάκη ήταν παράνομη.**

Με δεδομένο λοιπόν ότι: α) στο πρόσωπό του κ. Νίκου Ανδρουλάκη ως μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ίδιου καθεστώτος νομικής προστασίας που ισχύει για τα μέλη της Βουλής και β) σε κάθε περίπτωση κι ανεξαρτήτως της βουλευτικής του ιδιότητας ουδείς λόγος εθνικής ασφάλειας προέκυψε ότι υφίστατο για την παρακολούθησή του, **υφίστανται σοβαρές ενδείξεις ότι οι εμπλεκόμενοι στην παρακολούθηση και υποκλοπή των συνομιλιών του από την ΕΥΠ με την αποκαλούμενη «νόμιμη επισύνδεση», ήτοι όλα τα πρόσωπα που αιτήθηκαν, υπέβαλαν, εισηγήθηκαν, επόπτευσαν, ενέκριναν, εκτέλεσαν και με οποιοδήποτε τρόπο γνώριζαν σε οποιοδήποτε χρόνο, δεν απέτρεψαν ή και συνέδραμαν με πράξεις και παραλείψεις τους σε αυτήν, γνωρίζοντας ή οφείλοντας να ερευνήσουν και να γνωρίζουν την απουσία τέτοιων λόγων, ή προκάλεσαν με προτροπές, πιέσεις, πειθώ και φορτικότητα την απόφαση και σε άλλους, έχουν πιθανόν τελέσει αξιόποινες πράξεις.**

Περαιτέρω, στην προκειμένη περίπτωση και για την ταυτότητα των λόγων, που εκτέθηκαν ήδη στις προηγούμενες παραγράφους, δεν υφίσταται στην πραγματικότητα κανένα στρατιωτικό ή διπλωματικό μυστικό, ή μυστικό που αφορά την ασφάλεια του κράτους στην περίπτωση των υποκλοπών των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, παρά μόνο η προσπάθεια ελέγχου του προσώπου του και της πολιτικής του δραστηριότητας. Κατά συνέπεια, οι μάρτυρες κ. Παναγιώτης Κοντολέων και Θεμιστοκλής Δεμίρης που αρνήθηκαν την κατάθεσή τους πρέπει να ελεγχθούν επιπρόσθετα προς τα ανωτέρω για την αξιόποινη πράξη της ψευδούς κατάθεσης, κατά το άρθρο 224 ΠΚ.

4. Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΠ

Από τη διαδικασία ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής προέκυψε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι οι αλλαγές που έλαβαν χώρα κατά την παρούσα βουλευτική

περίοδο δημιούργησαν ένα κλίμα αδιαφάνειας και πλήρους απίσχνασης των κατά το Σύνταγμα προβλεπόμενων εγγυήσεων για την άρση του απορρήτου. Ειδικότερα προέκυψε ότι υφίσταται σωρεία άρσεων απορρήτου από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, για τις οποίες υπάρχει πλήρης έλλειψη διαφάνειας αναφορικά με τον τρόπο λήψης των σχετικών αποφάσεων καθώς ελέγχου και λογοδοσίας ενώπιον των αρμοδίων κατά το Σύνταγμα Αρχών. Από τα ανωτέρω καθίσταται αναγκαία η αλλαγή του τρόπου λειτουργίας της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και η ενίσχυση του ρόλου της εισαγγελικής αρχής και της Α.Δ.Α.Ε. ως ανεξάρτητης αρχής.

Για τους λόγους αυτούς και λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα των απαιτούμενων ρυθμίσεων για την αποκατάσταση των στρεβλώσεων που επέφεραν οι νομοθετικές πρωτοβουλίες της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, κατατέθηκαν εμπρόθεσμα 3 Βουλευτικές Τροπολογίες από τους Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας το οποίο συζητήθηκε ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής κατά τη συνεδρίαση της 29^{ης}-9-2022.

Οι τροπολογίες αυτές ήταν οι εξής:

- 1^η Βουλευτική Τροπολογία με αριθμό 1428/219/28.09.2022 και με θέμα: «*Τροποποίηση της παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 2225/1994 για την Ανεξάρτητη Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών*». Η τροπολογία αυτή είχε επί λέξει ως εξής:

«1. Η παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 2225/1994 (ΦΕΚ Α 121/1994), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 87 του ν. 4790/2021 (ΦΕΚ Α 48/2021) και ισχύει μέχρι τώρα, αντικαθίσταται ως εξής: Στις περιπτώσεις των άρθρων 3 και 4 του παρόντος, μετά τη λήξη του μέτρου της άρσης, δύναται η Α.Δ.Α.Ε. να αποφασίζει τη γνωστοποίηση της επιβολής του στους θιγόμενους, εκτός αν διαπιστώσει ότι διακινδυνεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε.

Τα στοιχεία που είχαν συλλεγεί ή κατασχεθεί και το υλικό που εγγράφηκε ή αποτυπώθηκε σε εκτέλεση της διάταξης για την άρση του απορρήτου σε περίπτωση διακρίβωσης εγκλημάτων, σύμφωνα με το άρθρο 4, επισυνάπτονται στη δικογραφία, αν συνιστούν αποδεικτικά μέσα για την ποινική δίωξη κατά την κρίση της αρχής που εξέδωσε τη διάταξη. Στις περιπτώσεις των παρ. 1α και 1γ του άρθρου 4 και της περ. ζ'

της παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 4443/2016 (Α' 232) τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιούνται επιπλέον κατά τη διοικητική διαδικασία για τη διαπίστωση της παράβασης των άρθρων 3 έως 7, 29 και 30 του ν. 3340/2005 (Α' 112), του άρθρου 93α του ν. 4099/2012 (Α' 250), καθώς και των διατάξεων των στοιχείων (α) και (β) του άρθρου 14 και του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την κατάχρηση της αγοράς (Κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (L 173) και επισυνάπτονται στη σχετική δικογραφία κατά τη διαδικασία ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

Διαφορετικά επιστρέφονται στον κύριό τους, εφόσον έχει αποφασισθεί η κατά το πρώτο εδάφιο γνωστοποίηση του μέτρου. Αν δεν συντρέχει αυτή η περίπτωση καταστρέφονται ενώπιον της αρχής που εξέδωσε τη διάταξη και συντάσσεται έκθεση για την καταστροφή. Υποχρεωτικώς καταστρέφεται το υλικό που δεν έχει σχέση με τον λόγο επιβολής του μέτρου.

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και για τις άρσεις του απορρήτου που έχουν λάβει χώρα έως τη δημοσίευση του παρόντος.»

Με την προτεινόμενη αυτή ρύθμιση επιχειρήθηκε η αποκατάσταση του ρόλου της Α.Δ.Α.Ε. ως προς την άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφαλείας, επεκτείνοντας στις περιπτώσεις αυτές τη δυνατότητα γνωστοποίησης της επιβολής του μέτρου αυτού στους θιγομένους. Επιχειρήθηκε η επαναφορά στο προηγούμενο καθεστώς, το οποίο ίσχυε αδιαλείπτως από το 1994 έως το 2021, όταν η Α.Δ.Α.Ε. αποψιλώθηκε από την αρμοδιότητά της αυτή, οδηγώντας την υπό τον Πρωθυπουργό Ε.Υ.Π. σε ένα καθεστώς «πανοπτικής» ασυδοσίας.

- 2η Βουλευτική Τροπολογία με αριθμό 1429/220/28.09.2022 και με θέμα: «Στοιχεία που περιέχει η διάταξη άρσης απορρήτου». Η τροπολογία αυτή είχε επί λέξει ως εξής:

«Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 5 του ν. 2225/1994 (ΦΕΚ Α 121/1994) αντικαθίστανται σε παρ. 1 ως εξής: Η διάταξη που επιβάλλει την άρση του απορρήτου σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του παρόντος νόμου περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία: α)

το όργανο που διατάσσει την άρση, β) τη δημόσια αρχή ή τον εισαγγελέα ή τον ανακριτή που ζητούν την επιβολή της άρσης, γ) τον σκοπό της επιβολής της άρσης δ) τα μέσα ανταπόκρισης ή επικοινωνίας στα οποία επιβάλλεται η άρση, ε) την εδαφική έκταση εφαρμογής και τη χρονική διάρκεια της άρσης, στ) την ημερομηνία έκδοσης της διάταξης, ζ) το όνομα του προσώπου ή των προσώπων κατά των οποίων λαμβάνεται το μέτρο της άρσης και τη διεύθυνση διαμονής τους, εφόσον είναι γνωστή, η) την αιτιολογία επιβολής της άρσης.

Οι παρ. 3 έως 13 του άρθρου 5 του ν. 2225/1994 (ΦΕΚ Α 121/1994) αναριθμούνται κατά σειρά από 2 έως 12.».

Το άρθρο 19 Παρ. 1 εδ. β του Συντάγματος ορίζει πως «Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων». Συνεπώς, με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρήθηκε να θεμελιωθεί ο όχι μόνο κατ' όνομα αλλά και εν τοις πράγμασι αποφασιστικός ρόλος της εισαγγελικής αρχής ως κατά το Σύνταγμα αρμόδιας στη διαδικασία της άρσης του απορρήτου, με την αναφορά του ονόματος του προσώπου ή των προσώπων κατά των οποίων λαμβάνει χώρα το μέτρο της άρσης του απορρήτου καθώς και της αιτιολογίας της άρσης του απορρήτου αδιακρίτως στις περιπτώσεις της διακρίβωσης εγκλημάτων και της εθνικής ασφάλειας.

- 3η Βουλευτική Τροπολογία 1430/221/28.09.2022 με θέμα: «Υπαγωγή της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη». Η τροπολογία αυτή είχε επί λέξει ως εξής:

«1. Η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών η οποία συστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 2421/1953 και μετονομάστηκε και οργανώθηκε με το ν. 1645/1986 και το ν. 3649/2008 (Α' 39) μεταφέρεται, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, και προσωπικού, στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη.

2. Το άρθρο 30 παρ. 1 του ν. 4704/2020 (ΦΕΚ Α 133/2020) αντικαθίσταται ως εξής: «Όπου στην κείμενη νομοθεσία για την Ε.Υ.Π. αναφέρεται ο Υπουργός Εσωτερικών εφεξής νοείται ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη».

3. Η παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α 133/2019) καταργείται. Οι παρ. 5 έως 7 αναριθμούνται κατά σειρά από 4 έως 6.»

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρήθηκε η επαναφορά στο προηγούμενο καθεστώς υπαγωγής της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη. Έτσι, αφενός μεν αποκαθίσταται το κύρος της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, καθώς αποκόπτεται η σχέση της με τον στενό πυρήνα του επιτελικού κράτους και αφετέρου καθίσταται πολύ πιο συγκεκριμένη η υπουργική ευθύνη, μετά και την καταχρηστική επίκληση της ανάληψης της «αντικειμενικής ευθύνης» από μετακλητούς υπαλλήλους του Πρωθυπουργικού Γραφείου. Με τον τρόπο αυτό, επαναφέρεται η σχέση πολιτικής λογοδοσίας που οφείλεται εκ του Συντάγματος.

Όλες οι ανωτέρω προτεινόμενες τροπολογίες από τους Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής απερρίφθησαν από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δια του Υπουργού Υγείας κ. Αθανασίου Πλεύρη. Παρά το γεγονός ότι ο πρωθυπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης είχε εξαγγείλει ότι επιθυμεί να χυθεί άπλετο φως στην εν λόγω υπόθεση και ότι θα ελάμβανε νομοθετικές πρωτοβουλίες για την διασφάλιση των Συνταγματικών εγγυήσεων για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών και για την σύννομη και θεσμική λειτουργία της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών αποδείχθηκε ότι εν τέλει η κυβέρνηση αφενός μεν αποφάσισε και ενορχήστρωσε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο συγκάλυψης του σκανδάλου των παράνομων παρακολουθήσεων καθώς και ότι δεν έχει καμία πρόθεση να προχωρήσει ούτε στις απολύτως αναγκαίες θεσμικές αλλαγές για τη λειτουργία της ΕΥΠ.

Οι αλλαγές, όμως, που απαιτούνται ώστε να αποκατασταθεί η νομιμότητα και η διαφάνεια στις λειτουργία και τις διαδικασίες της ΕΥΠ απαιτούν ένα συνολικότερο σχέδιο νομοθετικής μεταρρύθμισης. Εκτός των θεσμικών αλλαγών που προτάθηκαν με τις ανωτέρω αναλυτικά αναφερόμενες τροπολογίες, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής θα καταθέσει άμεσα προς ψήφιση στην Βουλή ένα συνολικό σχέδιο νόμου για τη λειτουργία της ΕΥΠ. Μεταξύ των αναγκαίων αλλαγών επισημαίνουμε τις εξής, τις οποίες έχει ήδη εισηγηθεί ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας και της Ολομέλειας της Βουλής ο κ. Χαράλαμπος Καστανίδης :

- Η διάταξη του αρμόδιου για την ΕΥΠ εισαγγελέα, όταν πρόκειται να αρθεί το απόρρητο των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφαλείας, πρέπει να υποβάλλεται και να εγκρίνεται από τριμελές δικαστικό συμβούλιο εφετών και όχι από τον

εισαγγελία εφετών, όπως προβλέπει η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της κυβέρνησης.

Όπως ισχύει και στις περιπτώσεις που το απόρρητο αίρεται για την διακρίβωση εγκληματικών πράξεων, μόνο σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις μπορεί να εκτελείται η εισαγγελική διάταξη χωρίς την έγκριση του Δικαστικού Συμβουλίου, η οποία όμως (έγκριση) πρέπει να δοθεί το αργότερο εντός 3 ημερών.

- Όταν πρόκειται για βουλευτή ή ευρωβουλευτή, η άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφαλείας πρέπει να γίνεται με πλήρη σεβασμό του άρθρου 62 του Συντάγματος, το οποίο προβλέπει ρητά ότι, όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος, ο βουλευτής ή ο ευρωβουλευτής (κατά το 7ο πρωτόκολλο των ευρωπαϊκών ασυλιών) δεν περιορίζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο, χωρίς την άδεια του Σώματος.

Επειδή, για προφανείς λόγους, στην προκειμένη περίπτωση δεν είναι δυνατό να ακολουθηθεί η τυπική διαδικασία της άρσης ασυλιών, προκειμένου να αρθεί το απόρρητο των επικοινωνιών βουλευτή ή ευρωβουλευτή, απαιτείται, εκτός της απόφασης του τριμελούς δικαστικού συμβουλίου εφετών, η σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της Βουλής και του προέδρου της ΑΔΑΕ.

- Ο διορισμός του διοικητή της ΕΥΠ πρέπει να γίνεται ύστερα από διατύπωση θετικής γνώμης των 3/5 των μελών της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας και όχι της απλής κυβερνητικής πλειοψηφίας.

- Πληρότητα του περιεχομένου της διάταξης του εισαγγελέα. Στην εισαγγελική διάταξη που αποστέλλεται στο τριμελές δικαστικό συμβούλιο πρέπει να αναγράφεται όνομα, αιτιολογία επιβολής του μέτρου της άρσης του απορρήτου και τεκμηρίωση της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας.

- Η εισαγγελική διάταξη και το βούλευμα του τριμελούς δικαστικού συμβουλίου γνωστοποιούνται αμέσως στον πρόεδρο της ΑΔΑΕ. Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει και την αιτιολογία της άρσης του απορρήτου σε περίπτωση λόγου εθνικής ασφάλειας, ώστε ο έλεγχος από την ΑΔΑΕ να είναι ουσιαστικός.

- Μετά τη λήξη της άρσης του απορρήτου, η ΑΔΑΕ έχει διακριτική ευχέρεια να ενημερώνει τους θιγέντες, εφόσον αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε εμπλοκή τους σε γεγονότα που αφορούν τους λόγους παρακολούθησης.

- Ορισμός του περιεχομένου του όρου «εθνική ασφάλεια».

Το περιεχόμενο πρέπει να ορίζεται στο νόμο, όπως απαιτούν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).

Η εθνική ασφάλεια προσβάλλεται κατά το ΔΕΕ όταν:

- Παρακωλύεται η λειτουργία των κρατικών θεσμών και των βασικών δημόσιων υπηρεσιών,
- Δημιουργείται κίνδυνος για την επιβίωση του πληθυσμού,
- Δημιουργείται κίνδυνος σοβαρής διαταραχής των εξωτερικών σχέσεων της χώρας,
- Δημιουργείται κίνδυνος για την ειρηνική συνύπαρξη των λαών,
- Δημιουργείται κίνδυνος από την προσβολή των στρατιωτικών συμφερόντων της χώρας (πρβλ. απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2016, Ν., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Οι ανωτέρω αλλαγές στη λειτουργία της ΕΥΠ θα πρέπει να λάβουν χώρα άμεσα ώστε να αποκατασταθεί ο ρόλος της Υπηρεσίας και η πραγματική της αποστολή, ώστε αυτή να μην καθίσταται εργαλείο των εκάστοτε κυβερνώντων για την παρακολούθηση και την θέση σε ομηρία των πολιτικών τους αντιπάλων, όπως συνέβη στην παρούσα κοινοβουλευτική περίοδο.

5. ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΑΓΕΣ

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι από το σύνολο της διαδικασίας της Εξεταστικής Επιτροπής, προκύπτει ότι είναι άμεση ανάγκη να αναληφθούν οι απαιτούμενες θεσμικές πρωτοβουλίες για να τροποποιηθεί ο Κανονισμός της Βουλής στην κατεύθυνση που επιβάλλει η πρόσφατη αναθεώρηση του άρθρου 68 παράγρ. 2 του Συντάγματος, όπως αναλυτικά εκθέσαμε στο πρώτο μέρος του παρόντος πορίσματος, ώστε η Εξεταστική Επιτροπή, της οποίας η σύσταση λαμβάνει χώρα με πρωτοβουλία

της κοινοβουλευτικής μειοψηφίας, να μην τελεί κατά τη λειτουργία της υπό την απόλυτη εξουσία και τον έλεγχο της πλειοψηφίας και να δύναται αν ασκήσει ουσιαστικά τα καθήκοντά της. Για να εκπληρώσει το ρόλο της ως το αποτελεσματικότερο μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου έναντι των κυβερνητικών πράξεων και παραλείψεων, πρέπει είτε με αλλαγές στον Κανονισμό της Βουλής είτε με αυτοτελή νόμο που θα διέπει τη λειτουργία των εξεταστικών επιτροπών και θα ρυθμίζει τις αρμοδιότητές τους να διασφαλιστεί η ισότητα των όπλων και των ευκαιριών μεταξύ πλειοψηφίας και μειοψηφίας εντός της επιτροπής. Προτείνεται η κατοχύρωση της διαδικαστικής δυνατότητας της μειοψηφίας να επιβάλλει αφενός την εξέταση μαρτύρων και αφετέρου την υπόδειξη εκ μέρους της μειοψηφίας συγκεκριμένων αποδεικτικών μέσων, αλλά και η διενέργεια ορισμένων κρίσιμων αποδεικτικών πράξεων τις οποίες η μειοψηφία θεωρεί απαραίτητες για τη συγκέντρωση του αποδεικτικού υλικού.

Οι εξεταστικές επιτροπές είναι κοινοβουλευτικά όργανα, τα οποία δια της ορθής λειτουργίας τους σκοπό έχουν την αποκάλυψη της πραγματικότητας.

Στην εξεταζόμενη υπόθεση, ο σκοπός αυτός δεν επετεύχθη σε καμία περίπτωση.

Η κυβερνητική πλειοψηφία εντός της επιτροπής, επιδίωξε με κάθε δυνατό τρόπο να εξουδετερώσει την προσπάθεια διαλεύκανσης των υπό έρευνα ζητημάτων.

Αυτό έχει ήδη καταγραφεί ιστορικά, ως ένα σοβαρό πλήγμα στη Δημοκρατία και τη Διαφάνεια.-